

GAZDASÁGI LAPOK

37. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1909 Szeptember 12.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakiszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legelőcsőbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

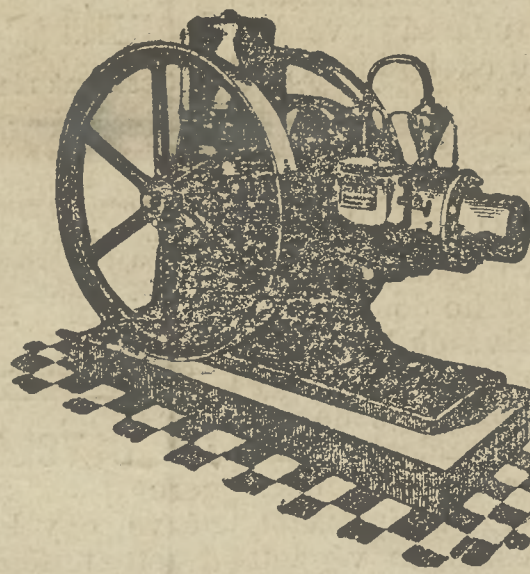
a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és
és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

Műtölgya

lábön álló, vagy döntve, 65 centiméter embermagasság-
nál és azon felül, 130.000 tömőköbméter mennyiségig
vételre kerestetik. Utbaigazítással szolgál a „Gazda-
sági Lapok“ kiadóhivatala 925. szám alatt.

CLIMAX és ECLIPSE

nyersolaj-motorok és lokomobilok.

Legjobb és legolcsóbb hajtóerő
mezőgazdasági és ipari célokra

Nincs robbanási veszély, se pénzügyöri
ellenőrzés. — Elsőrangú referenciák.

BACHRICH és TÁRSA motorgyár
Budapest, Szabadság-tér, Tőzsde-palota

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám.

Alakult 1900.

Biztosítéki alap:

Alakult 1900.

Alapítványok a kormány hozzájárulásával 1,980.100— K

Tartalékok 1,255.767'35 „

Összesen: 3,235.867'35 K

1901. évi fölösleg	90.349— K	1905. évi fölösleg	61.730'60 „
1902. „ „	59.782'26 „	1906. „ „	39.243'65 „
1903. „ „	109.331'73 „	1907. „ „	41.877'32 „
1904. „ „	72.483'23 „	1908. „ „	81.088'76 „

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyisint az ember életére
különbféle módokat szerint. Az üzleteredményben a biztosított tagok díjará-
nyukban részesülnek és az 1901. évi üzletfölségből úgy a tűz-, mint a jég-
kár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az 1902.
évi üzlet fölsége közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. Az 1903.
évben a jégkár ellen biztosítottak 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak. Az
1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2 százalékos díjvissza-
térítésben részesültek. Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10
évre adják fel biztosításukat 5 százalék engedményben részesültek. Biztosi-
tási ajánlatok benyújtandók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével.
Nyomtatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál.

Az igazgatóság.

Alduna vagy Dráva mentén keresek

1000--1500 hold mocsaras kiöntéses birtokot,

jó vadászterülettel, némi mezőgazdasággal, feltétlen szép
urilakkal és parkkal.

röjtöki BAUER ANTAL

Budapest, VIII., Baross-utca 4.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 68,

által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-
resták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők,
boronák,

sorvetőgépek, Planet Jr. kapálók,
szecskavágók, répavágók, kukorica-morzsolók, darálók,
örlömalmok, egyetemes acél-ekék, 2- és 3-vasu
ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

Budapest

utcaíról
összegyűjtött

lóhulladék,

dusan fekáliákkal composti-
rozva, valamint egyéb minőségű

Cséry-féle természetes (szemét) trágya

legelőcsőbb és legjobb, nem egyoldalú trágyanem, mely majdnem egyenlő arányban tartalmaz kálit,
phosphorsavat és nitrogént. Őszi vetések alá különösen ajánlható. Részletes felvilágosítással és szakis-
mertetéssel szolgál:

Bayerthal és Lévy trágyaosztály Budapest, V., Bálvány-u. 26. sz.

Telefon 31—79.

Telefon 31—79.

GAZDASÁGI LAPOK

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

VEZÉRELVE:
Hosszunk mezői gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre 16 kor.
Fél évre 8
Negyed évre. 4

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési
pénzek a kiadóhivatalhoz oszmenndők.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vess fel.
Arjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden utányomási
jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — y.	lap	641
Az alföldi gazdálkodás fejlesztéséhez. — Neumann Lajos	642	642
Tárca. Calendarium Oeconomicum Perpetuum	642	642
Védekezés az fűszög ellen. — N. D.	643	643
„Massey Harris” kévekető-aratógép — Jászberényi András	644	644
A gyümölcs eltartása hűtőkamrákban	645	645
Hogyan és miképen védekezhetünk a legzészerűben a vetések ellenségei ellen? — Bászeli Elek	365	646
Tulhevített gőz a gőzekeüzemben. — Márkus Andor dr.	646	647
Könyvismertetés. A magyar értékmegállapító bizottság 1907. évi jelentése	647	647
Kérdések és feleletek	647	647
Kérdések: Gőzeke amortizációja. H. J. — Mitrágyázás vöröshere után jövő buza elé. H. V. — Milyen ese- megeszőlőt termeljek? L. V. — Mit lehet tenni a répa levéltetvei ellen?		
Feleletek: Nehezebb hidegvérű lovak takarmányo- zása. D. L. — Tejszállítás 140 kilométerről. D. L. — Lefejő tejgazdaság létesítése. L. L. — Bükkmakk a juhoknak. P. — Hogyan pótoljam az elmaradt istálló- trágyát? C. — Gyommagvak értékesítése. C.		
Hírek	647	647
Aprók	648	648

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — A répatermelők kilátásai.
— A buzaárak a kikötőkben. — Nehéz árpa érté-
kesítés. — A magas sovány- és kövér sertésárak.
— Kereslet fejősteneknek és hizott marha iránt.)

Tévedés azt hinni, hogy a cséplést már
egész Magyarországon bevégezték. Elvégez-
ték nagy részében, de a felső megyékben
még javában bugnak a gőzcséplő-gépek és
zakatolnak a motorok. Ennek oka az, hogy
az aratást csak július végén kezdték ott
meg és az, hogy gyakori esőzések voltak
aratás- és cséplés közben, a másik oka pedig
az, hogy a cséplőgép dobjait nagyon össze-
kellett szorítani, mert nagyon rosszul ereszt
az élet, sok lévén a megszorult szem és így
a cséplés lassu és drága. A szalma még keve-
sebb mint tavaly. A gazdák összebeszéltek,
hogy aljazó szalma-kazlaikat rudakkal annyi
szakaszra osztják, a mennyi hónap van még
ujjig és szigoruan felügyelnek, hogy abból
több ne fogyjon, mert szalmát venni lehetet-
len, a már most is igen magas árak miatt.

A sok esőnek, mely a termények kidolgo-
zását késleltette, sok jó eredménye is van.
Milyen más a gazdaságok fotografiája a mult
esztendeihez képest! Tavaly a legelők, a ta-
karmányok ki voltak sülve, a földbe ekét a
szárazság miatt akasztani nem lehetett, sőt
a szárazságtól összefonnyadt répát sem lehe-
tett kiásni. Az idén van meglehetősen őszi

tarló és gypmező, a földeket pompásan lehet
szántani és a répák a bőséges esők folytán
kiujultak. Szép zöld a lombjuk és október
elejéig még nőhetnek. De el is kelő az szá-
mukra, mert a répák gyökere ma még az
évad előhaladásához képest kicsi. Szeptem-
ber hónap tehát sokat kell behozni. Kellemes
lesz répatermelőinkre nézve a mellett, hogy
nem kell roppant veszteséggel fonnyadt répát
szállítani még az is, hogy az aussigi cukor-
börzén a novemberi határidő cukor ár 23
korona körül mozog és így remélhető, hogy
cukorperczent bonifikációban is lesz részük.

A burgonyáról azt halljuk mindenfelől,
hogy bőven termett; a kukoriczának is, a
mely még el nem vénült, a bő esőzések még
javukra szolgáltak. Még egy-két hét és meg-
indul országszerte a kukoricza aratás, a mely
jó közepesnek ígérkezik. A szőlő azonban nem
fog kielégíteni, mert még most is sok a sörét
fürt. Mikor puhul az meg? És mikor telik
meg cukorlével? Olyan savanyu rossz borok
lesznek az országban, a minőkre nem is
emlékezünk.

Gazdáink most értékesítik termésüket. A
buzával hamar készen vannak, mert nincs.
Hogy ennek daczára is az árak most lemenők,
annak oka Oroszország, a mely az összes
európai piacokra rávetette magát és nyomja
az árakat. Hogy ez a nyomás meddig fog
tartani, azt ki tudná megmondani? Orosz-
ország egy terra incognita. Onnan nem tu-
dunk soha biztosat és nem lephet meg semmi.
Az északeurópai kikötői árak szeptember hó
4-ikén a következők voltak: La Plata 80
kilós 10.70, január-februárra 9.90, orosz
buza szeptember-októberre 9.60—10.20, ausz-
tráliai 11.40, indiai 10.80, Balkán 10.20. Ha
ehhez hozzáadjuk a 3-15 vámot, akkor kijön
a buza ára a mi déli határunkon. Nem kell
tehát nagyon tartani a tulságos áreséstől,
sőt tekintetbe kell venni azt, hogy Románia,
Moldva, Oroszország és Szerbiának geográfiai-
lag felénk gravitáló részeiből a magyar mal-
mok vevői már meglehetősen összeszedtek
mindent és most már a hamburgi árakkal
kell lépést tartani, természetesen a vámtétel
és fuvar hozzáadásával. Egy-két hó múlva
Magyarországon nincs eladó buza. Ezzel a
faktummal számolni kell, mert ekkor a
lokális árak csak oly magasak lesznek, mint
a centrális árak. A vidéki piaci árak egy
magasságban lesznek a budapesti és bécsi-
kel.

A rozs azonban olesó. Nagyon olesó. Mintha
nem is lenne kenyértermény.

Az árpa értékesítése pedig nagyon nehéz.
Ha jól emlékszünk, mi erre előre figyelmeztet-
tünk.

Pedig hát szeptember elsején lépett életbe
Németországban az új árpavám-kezelési rend,
a mely hivatva van segíteni azon, hogy ne
1:3 márka vám mellett bocsássanak be Orosz-
országból és máshonnan oly takarmány-árpá-
kat, a melyekből még sört is lehetett idáig
főzni. A német vámtörvényben az van
mondva, hogy a maláta árpa 4 márka vámot
fizet. Most az új rendeletben ki van mondva,
hogy a maláta árpa alatt sörfőző árpa értendő.
Nagy baj az, hogy a szeszégetéshez való árpa
csak 1:3 márka vámot fizet ezentul is. Még az
is baj, hogy a vámhivatalnokokra van bízva
azt eldönteni, hogy 4 márkás vagy 1:3 már-
kás vám alá vettessék a behozott árpa.
Magyarország árpái okvetlenül 4 márka vám
alá esnek. Ettől a rendelkezéstől sokan tar-
tanak és azt vélik, hogy az állapotokon nem
fog változtatni. Tényleg, nem is veszünk
észre javulást az árpa árakban.

Ha nagyon olesó lesz a sörárpa, akkor föl
kell takarmányoznunk. Erre most pompás
alkalom a sovány és kövér sertések ára.
A kövér sertések ára európaszerte nagyon
magas és még mindig emelkedő. Berlinben
az utolsó vásáron hizott sertésért pro 100
kg. 180 koronát fizettek 20% tárával. Ná-
lunk is magasak a hizott sertés és sovány
sertés árak is. Ennek két oka van. A mult
évi magas terményárak miatt csak kevesen
hizlaltak és ezért drága a hizott sertés és
résztint ezen ok, résztint a sertésvész miatt
keveset neveltek. Ilyen sertésárak mellett
nem kell félni attól, hogy nyakunkon ma-
rad az árpa, mert magasabban értéke-
sithetjük, mint akkor, ha sörárpának pocse-
koljuk el.

Jó ára van most a fejős tehéneknek, melye-
ket nagyon keresnek a lefejő gazdaságok szá-
mára és hizott marhának. Ez utóbbi előre-
látható volt. A magas szalma-, szálas- és
szemes takarmányárak miatt csak nagyon
kevesen hizlaltak. Most már a felvidéki
istállóknak 45 frtot adnak jól hizott tarka
marháért. A bécsi piacon pedig a prima
tarka ökör immár 1 korona. Ez természet-
esen maga után fogja vonni a bekötni való
ökör jobb árát, a mely a mult hetekben le-
hanyatlott. A budapesti vásáron 32 koro-
nán kínáltak gyönyörű tarka tinókat a mult

A M A G Y A R

MEZŐGAZDÁK

S Z Ö V E T K E Z E T E U T J Á N

V. KER., ALKOTMÁNY-UTCZA 31.

L E G E L Ő N Y Ő S E B B A

G A B O N A

É R T É K E S I T É S E.

Takarmánycikkekre megbízható legmegfelelőbb beszerzési forrás.

héten és nem akadt vevőjük. A felvidéki vásárokon is 32 koronán lehet tarkákat kapni. A gazdák még várnak a kukorica-szüretre és a répatörkölyre. Ez a kettő lehetővé fogja tenni a hizlalást, míg a szálás takarmányok miatt bizony senki sem hizlalna. A szálástakarmány és szalmaárak nagyon magasak. Jó széna 5 forintért is elmegy a vidéken; abból tehát nem fog sok jutni. Ez az oka annak, hogy még mindig nagyon sok a piacra dobott sovány marha. A bécsi és budapesti vásárokon aránylag kevés a hizott marha, de ezekre megy a lehajtott sovány marha. Különös szimptoma az is, hogy ilyen magas takarmányárak miatt a tehenészeteket a vidéken sorra feloszlatták. 4—5 krajczáros tejek mellett óriási a ráfizetés.

y.

Az alföldi gazdálkodás fejlesztéséhez.

Mezőgazdasági viszonyaink a fejlődés modern eszközeinek tekintélyesebb igénybevétele után a gyors átalakulás némi képét mutatják, bizonyos %-ban sikerült ugyanis már a válságossá vált külterjességből azt kiszabadítani.

Ezzel az Alföld egyoldalú buza- és kukorica-termelése is helyt engedett sok helyütt az értékesebb kulturmvelési ágaknak s noha az alföldi gazda egyoldalú üzeme még általában sokáig fenn fog állni, az átmenet kétségbevonhatatlanul észrevehető.

Ugy az állam, valamint a társadalom mélyreható érdeklődése folytán, amely nap-nap után újabb tervvel lepi meg a gazdatársadalmat, lázasan látjuk előtűnni az ideális szép terveket; sok bajt okoz azonban, hogy számos conjunctura késlelteti azok életbeléptetését. Mostoha agrárpolitikánk szülöttje a kedvezőtlen vámszerződés is, mely oly gyakran helyezkedik szembe a rohanó fejlődéssel. Aggodalmas szemmel kereshetjük a jövő kedvező képét s kérdezhetjük nem ok nélkül, hogy vajjon gyakori visszamaradásunk képes lesz-e a kor kulturirányzatát végre is utólrni, ha korszakalkotó, új törvényekkel biztos bazist nem talál. Noha a magas földárak biztató jele, de leginkább a régi rendszer busás jövedelme után a kulturbefektetéseket biztosítani látszik

előre, a jól ismert magyar gondolkodás és évszázados megszokás után nem szenvedhet kétséget, hogy a kulturtényezők felállítását a társadalom sohasem fogja direkte keresztülvinni, az államra hárulván a feladat ennek következtében, hogy törvényekkel az Alföld a jövedelmező existencia multjának megfelelő kulturproduktívákat eredményezhessen. A csoportos városi és tanyai rendszer, melyeket uttörökként törvényrel kell létesíteni, sohasem alakulna ki a társadalom saját jószántából. A tehetősebb birtokos osztály mindennemű kísérletezése hasonlóképen alig jön számításba a kulturirányzat kiterjesztésénél. Az állam törvényalkotása e téren tehát sok veszteséget fog helyrehozni, feltéve, hogy nem késik! A magyar Alföld rónája, melynek végtelenségét óriási s tanya-rendszerrel is alig felruházott, egyebütt 30—40 község határát kitevő területek jellemzik, a benépesítést akár az esőt ugy igényli. A tagosítás kérdésének rendezése, a közlekedés fejlesztése s mintagazdaságok alakítása, valamint az öntözésnek sem kisebb értékű alkalmazása által volna tehát az Alföldi termékenység a parlagi mivelés járma alól felszabadítandó. A mezőgazdasági, ipar és közlekedési eszközök párhuzamos cultiválása is, elsőbb subventionált, majd független elrendezésben áldásos hasznot hoznának. A hazai anyag elismert jóságú, a hazai gazdasági termények és termékek azon osztályának mivelés is emelnék, amelyek mint a kultur-viszonyok gyümölcsei eddig inkább más vidékek fejlettebb intensitívájában ismeretek csak, de előreláthatólag jó jövedelmezők lesznek az Alföldnek is. Számítalan ily gazdasági termék és termény áll rendelkezésünkre a jövő kialakításához.

Közismert, hogy a nagy Alföld óriási terjedelméhez képest a lakosság száma igen csekély, mint ezt fentebb is említettem. Egyegy hold statisztikánk szerint alig rendelkezik munkaerővel. Önmagában ne keressük ennek okát, de annál inkább máshol. A tagosítás volna mielőbb keresztülvendő, hogy alföldi kisebb községek és tanyák létesítése által megüssjön az akadály, mely eddig az intenzív irányt visszaszorította. Itt jutott eddig dülőre az Alföld

benépesítése s vele a gazdálkodás emelése. Bár bizonyos mértékig elismerve az egyénjogot, azonban a tagosításnál az állam érdekének feltétlen figyelembevételét sem másként, constátálhatjuk, hogy sohasem fogunk eredményekhez jutni, míg e téren a szükséges kisa-játítási törvényrel nem rendelkezünk. Súlyos mulasztás terheli az államot, amely, bár évek óta foglalkozik az Alföld felvirágoztatásának kérdésével, törvényt még sem hozott. Előtünk fekszik sok terv már, mind kívánja, sürgeti ezt s az újabb gazdageneratio sines összenőve ugy, mint régen, az extensiv iránynyal, bár mint említém, tenni a rizikó miatt is alig tesz valamit. Tekintsük a közlekedést evvel kapcsolatosan, valamint az öntözés kérdését s vegyük fontolóra, vajjon az értéknövekedés az állam kiadásait nem pótolja-e majd? A felelet kizártan kedvező lehet csupán. Történet-e valaha állami tőkebefektetés gazdasági s nem humanus célra haszon nélkül?

Az öntözésnek, mint jövedelemfokozó tényezőnek szükségét külön cikkben e lap 1907. évi február 10-iki számában tárgyaltam. Ezuttal a szikes alföldi talajokra való tekintettel a már elért szép siker hatása alatt az öntözési kísérletek (Békéscsabán) után feltétlen bekapcsolandónak vélem a tervezetbe; nemkülönben élénk figyelembe részesítendő a csatornák közlekedésre való felhasználása is.

Továbbá az Alföld humuszos termőtalaj fenntartása is hasonlóképen szót igényel. A trágya, melyet a föld talajjerejének pótlására elég tekintélyes mennyiségben juttat már ma a gazda a talajba önmaga, nem elég a termés jelentős fokozására. A vetés és forgónak ok-szerű beállítására, — a kapások segélyével, — de még inkább a műtrágyák alkalmazására van szükség, hogy a sok kiadással rendelkező gazda jövedelme az újabb befektetéseket elbirja. A műtrágyát ugyanis, mely kellő egyensúlyban tartja a talajt és a termést is számottevően fokozza, nem nélkülözheti egy gazda sem már. Kétséget nem szenved, hogy a talajkihasználás ezáltal normális marad, bár idővel más fogásra lesz szükség a talajerő fenntartására. Tanulság végett felhozom, hogy míg a gazda öserőben bírhatta talaját, nem

TÁRCZA.

CALENDARIUM OECONOMICUM PERPETUUM,

Az az

Majorságról írt Laistrom, melyből minden Major-Gazda körül-hóra egész esztendő által mit munkálodtasson a Majorság-körül, megtudhattya Töb-beknek hasznára újonnan Ki-nyomtatott Har madszor.

215. Ebben az hólnapban az fenyő magott le kell verni, és ha ültetni akarod hóld töl-tére cselekedgyed.

A' diót ha meg-kopácsollyák, tegyék egy edényben, hogy az levegő hozzá ne férhessen, és úgy tartsák az pinczében a' gerendán, szép frissen meg marad. Hasonlóképen a' mogyorót-is. Némellyek fővenybe tartják.

Igen hasznos a' gyümölcs fáknak, ha ebben az hólnapban a' gyökereket ki nyitják, hogy valamennyire megláttathassanak, és ganét tegyenek reájok, mellet az eső a' földbe mosson, hogy a' gyökerét meg hathassa; az után megént földel bé fedhetni, hogy az hideg ne ártson neki. Reá kell vigyázni, hogy meg ne s értsék az gyökerét.

216. Ha az baraczk levélnek ki facsarod a' levét, és az gelesztás gyermeknek meg-adod innya, avagy ha az levelét a' köldökére kötöd, meg őli a gelesztát.

Ebben az hólnapban, fiatal nyirfát ültetnek.

Ebben az hólnapban jó pacsirtát, fűrjet, fogoly madarat, és több e' féleket fogni. Mikor a' vad ludak el-kezdenek menni, és immár mennek; az melly repülések három vagy négy hétig tart, akkor leg-jobb mada-rászó idő vagy; mert csak akkor kezd menni, mikor hideg vagy, mikor meleg vagy, meg nem indul. Ha nyárba sok eső vagy, meg hálnak az fészekbe a' madár-kák, vízzel, vagy hideggel; azért őszel kevés madarat foghatni.

217. Ha ki eszébe veszi, hogy hoszú tél leszén (azt pedig eszében veheti az ember, ha jó meleg vagjon őszel, és sokáig tart, mert hoszú tél következik utánna) későbbén bocsássa a' kost az juhokhoz, ugymint, Sz. Mihály nap tájban.

Szent Mihály nap tájban a' halak, az víz-nek fenekére, és mélyére mennek, s el-bújnak.

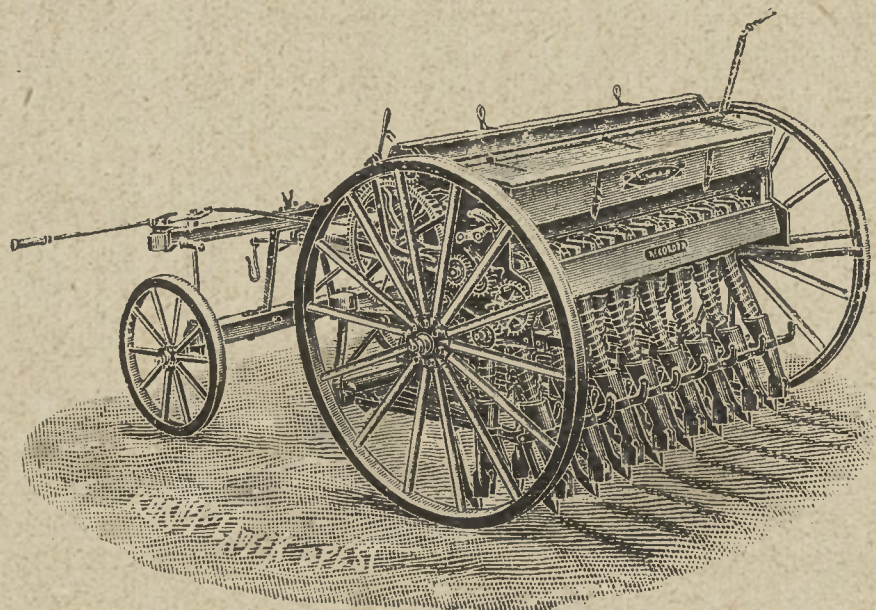
Sz. Mihály nap után az iffjú lúdat, a' hizlalóban rekesztik, mikor immár szintén meg nő az tollak, és jó húsban vannak.

218. Az őszi vetés, leg jobb Sz. Mihály

nap előtt, két, vagy három héttel, avagy annyi idővel az után. Előbb kell az magas, és fővenyes földeket bé vetni, hogy sem mint az alacson, és lapály helyeket. Az fő-venyes földeket előbb bé vetni kell, és az után forgatni, és egy kevésbé boronálni, hogy csak egyenes legyen. Ha az új hóld előtt, vagy utánna három nappal vetz búzát, nem nő abban konkoly. Némely helyeken Kántor hétben vetnek.

Az hó harmat felől ilyen observatiójuk vagy a' parasztnak, hogy valahány nap-pal Sz. Mihály napja előtt esik az hó harmat, annyi nappal esik Sz. György nap után is, és hideg leszén; ha hamar Sz. Bertalan nap után, későbbén vetnek.

219. Az Télnek pedig forgásáról ilyen jö-vedölések vagy: Egy kevésbé Sz. Mihály nap előtt, vagy utánna, vagy azon nap-is, az tölgy fán termő gubácsot meg hasittyák, és ha pókot találnak benne, szerencsétlen esztendőnek; ha férgesket, jó esztendőt vár-nak; ha semmit: dög halált. Ismét, ha e' féle gubács, ugy mint Sz. Mihály nap tájban, és az után hamar meg-érik, és bőven, terem, idején való telet, és Karácson előtt sok havat jelent. Ha belől szép nyers, és friss, jó, és gyümölcselel bővelkedő nyár leszén; Ha belől

„Szab. Rekord II.” sorvetőgép.

Losonczy gyártmány.

Sorba vet, sorba trágyáz!

Kivánatra szivesen küldünk árjegyzéket.

A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége

Budapest, V., Váci-körut 32. szám.

sokat törődött a gazdaság jövedelmének mi-kénti fokozásával s csak újabb a talajerő csökkenése volt indítéka e kérdésnek, amely-nél constatálhatjuk, hogy bár a műtrágya emeli a termést, de a föld strukturáját még szükségesnek találtatott javítani hulladék és szemétrágyával, valamint emberi ürülékkel is nagyobb mértékben. Ezen praktikus s elég olcsó trágya alkalmazása mellett ugyanis a műtrágya kevésbé természetes alkalmazása a talajt kevésbé változtatja. Czélszerű tehát előirányozni a kulturtermelés helyett a mű-trágya korlátolt alkalmazásával együtt ezen hulladék és szemétrágya alkalmazását.

Áttérve az Alföld mélymívelésének kérdé-sére, a műtrágya alkalmazásával egyöntetű ki-használást tartok szükségesnek esetről-esetre forda szerint. Nincs bár szükség féltetni az alföldi birtokok jövedelmét a talaj kizsarolá-sával szemben, mégis szükséges a mostani korlátolt mértékben alkalmazott mély művelés és műtrágya alkalmazását legalább felváltva előirányozni s a száraz évek csapadékhiányát a mélyszántás segítségével függetleníteni a kedvezőtlen idő befolyása alól, ha lehet; tévedés volna azonban a műtrágya korlátol-tan jelzett alkalmazásának czélszerűsége alatt annak a jövedelmezőség rovására korlátokat szabni.

Az Alföld közlekedési viszonyai pedig, a melyeknek feneketlenségéről sokat hallha-tunk, a gazdálkodásnak is nagy kárára vannak. Az ipartelepek létesítése miatt is sok nehé-zséggel jár. A községek határáig tervezett kes-kenyvágyú vasutak létesítése szükséges, va-lamint az utak, mellékutak mielőbbi rendezése. Kedvező propositiók ezek a kisközségek léte-sítése mellett is.

E tervekben, melyekben megtalálható a ha-ladás szelleme, mint az idő kéri történetét s ha-csak papiroson marad, nem lesz kiméletes a je-lennel szemben.
Neumann Lajos.

Védekezés az üszög ellen.

Egy új magyar csávázógép.

Ritka esztendő az, a mikor a gazdával nem osztozik a termés az üszög. Ha meg kedvező időjárás áll a gabonán élősködő

cryptogamok, — mint például ez idén is volt, — akkor az üszög és vele a rozsda is feleznék a gazdával. E lap évről-évre inti és ösztönzi a gazdákat a védekezésre, a mely-nek módja adva van. De hát falra hányt borsó minden intelem; egyrészt, mert a maradi tamaskodók, a csávázásban — a rézgálicczal a szőlőkben elért sikerek daczára is — hitetlenkedők száma még mindig elég nagy, nem is szólván a kisgazdákról, a kik a tudomány e vívmányát még egyáltalán nem alkalmazzák, — és másrészt, mert a modern és okszerű gazdák is végtelen sok hibát követnek el a csávázás kivitelében, a melyek természetesen a védekezés sikerét kockáz-tatják. Pedig hát nincs ennél egyszerűbb dolog. Tudván azt, hogy a rézgálicz meg-felelő töménységű oldata feltétlenül gomba-ölő hatással bír: a teendő nem más, mint hogy a vetésre felhasználó mag az előre elkészítendő oldatban kézzel jól megmosandó, ugy, hogy a magnak minden része érintkezésbe jöjjön az oldattal s így a szemem megtapadt üszögspórák életképessége megsemmisíttessék. A »Gazdasági Lapok« számtalanszor megírta már ezt és egy kis füzetben a földmívelésügyi minister is megíratta ezt Linhart György-gyel, a magyaróvári kir. növényélettani és kórtani állomás érdemes vezető tanárával s ezt a füzetet ingyen osztatta szét az országban. Ám ennek daczára is a csávázás praxisa tele van szertelenségekkel. Egyik helyen elégnek vélik a vetőmagnak egy pillanatra az oldatban megmerítését is; a másik helyütt pedig kellő sikert várnak attól is, ha a garmadában levő vetőmagot rézgáliczoldattal rózsás kannából kissé meglöcsölgék s azután egyszer-kétszer átlapátolják. És még az így csávázó gazdák csodálkoznak azután, ha ennek daczára is üszögös a búzájuk!

Az ilyen felületes csávázás pedig mit sem ér és attól sikert várni hiábavaló. Mert az ilyen eljárás a vetőmagot nem fertőtlenítvén és rajta tapadó üszögspórákat meg nem ölvén, nem véd meg a vetőmag útján előálló üszög-fer-tőzéstől, holott a cél csak ez kell, hogy legyen. És e mellett tág tér nyílik azután az egyéb utakon és módokon lehető fertőzés-nek is. Mert előidézheti az üszögöt az üszö-

gös szalmából eredő trágya is, a mint hogy kísérletekkel nyert beigazolást, hogy az üszög-spórák a trágyatelepen a kezelés és erjedés során nem semmisülnek meg és a földbe kerülve, életképességüket ott éveken át is megtartják, míg végre kedvező körülmények közé jutnak s egyszer csak fejlődni és pusztítani fognak. De fertőzheti a talajt a golyó vagy porüszög is, a melynek burka már az aratás vagy a takarodás során felpattan s a belőle kiáradó spórák ezreit messze elragadja a szél s ily módon megfertőződhetnek az üszög-től eddig mentesen maradt földek is.

Ezeket a bajokat csak az okszerű csávázással lehet segíteni, mert így az üszög mindig kisebb és kisebb térre szorulva, végre teljesen kivész. És kiegészítheti a védekezést — üszögös szalmatermés esetén — a trágyatelepre ki-hordott trágyának naponkénti azonnali kiadós permetezése rézgáliczoldattal, a mely az ezen uton beállható fertőzés esélyeit csökkenti, sőt lehetetlenné is teheti.

Igaz, hogy a jó csávázás piszmogó babra-munka, és az is igaz, hogy a csávázató gazda jóakarata sokszor hajótörést szenved a cseléd-ség nemtörődömsége, a felügyelet lazasága miatt. De hát ezen is lehet már segíteni. Vannak már erre a célra szolgáló, megbízható munkát végző csávázógépek is. E lapok mult számában is volt egy leírva és bemutatva kép-ben is. Osztrák gyártmány biz az, de hát a fő az, hogy célhoz vezessen. Van azonban hasonló magyar gép is, a melyet feltalált és szerkesztett Huszár Kálmán volt gazdatiszt, hitelszövetk. könyvelő. Huszár ur gépét a közelmúlt napokban mutatta be a magyar-óvári növényélettani és kórtani állomáson, a hol azt Hegyi Dezső tanár, állomásvezető-helyettes, működésben kipróbálta és róla a következő szakvéleményt adta: »a) a készülék megfelel a feladatnak, a melynek végzésére készült, mert a gabonát alkalmas módon megdörzsöli a csávázó oldatban, vagyis ugyanugy bánik el azzal, mintha kézzel mosnák a szemet, a mi a csávázásnak lényeges kelléke; — b) elválasztja a léha és aszott szemeket a sulyosaktól; — c) a magnak a csávázó oldatban való alkalmas for-gatásával eléri a magon tapadó légbuborékok

rothatt, és nedves, hasonloképen nedves, és szomorú nyárról tartanak. Ha pedig belől száraz, és fonnyatt, a' nyár is meleg, és szá-raz, az ő jövendölések szerént.

220. Az szélre-is igen reá vigyáznak a' parasztok, Sz. Mihály napján reggel hat órá-tól fogva, estve hat óráig, tulajdonitván rend szerént minden órát minden hólnap-nak, esztend által, és valami-nemű szél fúj azon órában, olyan szél fúj az tulajdonít-tott hólnapban is, úgy mint reggel hat órá-tól fogva hétig, tulajdonittatik Januariusnak: hét órától fogva nyolczig Februariusnak; és így rendel.

Sz. Mihály nap tájban az ártányokat, és más hizlalni való damaszokat, az ólban re-kesztik hizlalni; az kiket pedig az tölgy, vagy bik-makra hajtának, hamar utánna: hogy meg ne csapponnyanak, mert ilyenkor még jó húsbá vannak; mivel a cséplők után is szedegetnek valami magot, és az tarlókon-is.

221. Az nedves, és lapály földeketl hód fogytára, az magas és száraz helyen való földeket, hód töltére kell bévetni.

Ebben az hólnapban, télre való salátát, Olasz káposztát, és fejjest vehetni, sárga és fejr répát is, foghagymát ültethetni.

Ebben az hólnapban, sok külömb külömb féle halászat vagyon. Az pontyokat-is ki halászzsák, és más tókba vetik az nevelésre; az ivadékokat-is ki fogják, és más tóba hányják, a' hol nagyobb helyek vagyon az

nevekedésre. Horoggal fogják az halakat bögyölyel, ha az szárnyait elszakasztják. Item, nyers bűdöss rák lábbal, és farkal, de az héját le vonnyák.

222. Mikor az vetésnek ideje vagyon, jól kell az szántó lovakat tartani, reggel, es' ve, északa-is jól enni adni. Négy héttel Sz. Mihály nap után, avagy mikor a' derek kez-denek lenni, nem egészséges, ha a' lovakat az mezőben legeltetik: hanem mikor az hó-harmat el mégyen az kertben, mind azon által, reggel, estve enniek kell adni. Mert akkor a' fü igen erőtlen az baromnak, azért kelle-tik északa az teheneknek-is valami jó szalmát vetni, főképen há nappal keveset ehetik.

Ebben az hólnapban leg jobb fódort fös-tölni, és bárány címert.

223. Uj réteket irtani, az régieket meg-tisztítani.

Hóld fogytakor a kertekben, az ágyakat meg áshatni, és ganéjozhatni ki-keletre, hogy bé vessék.

A' cruspánt, és spalérokát, a' kertekben meg nyírhetni. Ha az fejr ribesznek, avagy az Sz. János szőlőczkéjének el vágják a' tetejét alkalmas időben, az az, mikor a' levele el hull, és annak egy kevésse meg-vakarván az heját alól, szorgalmatossan a' földben el ülte-tik, és esztendeig úgy hadgyák, gyökeret vér; az után meg máshová ültethetni. Hasonlo képpen az birs-álma ágat-is.

224. Ha szép idő vagyon ebben az hólnap-ban, el-vehetni valamit a' méhektől az lépes mézből, de úgy, hogy nékiek is maradjon anyyi, kivel teletszaka meg-érhessék.

Minden féle madarászattal vigasztalhattya az ember őszel magát, törrel, léppel, hálóval, öreg madarakkal; reggel, estve az pacsirtá-kat hálókkal, pintyökéket-is hasonloképen. Az vizi madarakat-is puskákkal lövöldözheti. Négy deszkából egy szálát csinálhatni, annak az elein egy gunyhót faásból, fellyül légyen nyitva, 's hátul is, elől 's két felől légyen likaçska rajta, a' kin az puskát ki tehesse; az szálnak közepin légyen egy öreg lyuk, a' kin a' csáklyát bé tehessék, és az által igaz-gathassa az szálát, hogy a' madarakhoz közel-gethessen, és meg-lőhesse őket; meg találván őket; a vizi kutya ki hozza.

225. A' ki sarjút akar kaszálni, Sz. Berta-lan napjától fogva, Sz. Mihály napjáig hagyja a' füvet a' réten; az után, vagy előbb-is, meg-kaszálhattya, hogy meg-száradhasson.

Csépléskor, zúpnak szalmát hadgyanak, házat fedni véle, szeckát metélni belőle, etc. és azt szorgalmatossan meg-tartsák.

Hasonloképen polyvát a' barom finak. Há az polyvát, és jávor fának a' levelét meg-szárastod az napon, és a' közzé tészed az szőlő gerezdeket, sokáig és szépen meg állanak.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:

GARVENSWERKE

Központi igazgatás:

Bécs, II., Handelsquai No. 130.

Városi mintaraktár: Garvens W.

Bécs, I., Schwarzenbergstr. 6.

ltávolítását, a minék folytán a gabonaszem minden egyes része érintkezésbe jön az oldattal.»

Ezek szerint Huszár gazdatársunk csávázógépe egy oly tökéletes és ideális eszköz, a melynek helyet kellene találnia minden gazdaságban s a melynek »minél szélesebb körökben való elterjedése — Hegyi tanár véleménye szerint is — kívánatos.«

Bővebb kommentárt fölöslegesnek tartunk adni az új magyar találmányról. Ellenben újból felhívjuk az üszög elleni védekezésre a figyelmet, lelkére kötvén a csávázást a gazdának, hogy ily módon meggátolható legyen ennek a veszedelmes gombabetegségnek folytonos föllépése és pusztítása és megmenthető legyen az az állandóan veszendőbe menő érték, a mely súlyos veszteség a nemzeti munkára és akadályozója a nemzeti közvagyon és a jólét kívánatos gyarapodásának!

N. D.

„Massey Harris“ kévekötő-aratógép.

Valahányszor aratógépet látok, vagy arról olvasok, mindig eszembe jut a gyilkos »Mannlicher« vállán tartó baka. Egy szerszám van a birtokában, melylyel a legnemesebb földi lény élete pillanat alatt kioltható s melytől még sem félünk. Sőt az ad megnyugvást, az ad biztosságot mindnyájunknak, hogy pár százezer modern fegyver van a hátunk megett. Ilyennek képzelem az aratógépeket is. Gyilkosabb szerszám a Mannlichernél, mert milliókat pusztíthat el. Feleslegessé tévén munkájukat, nyomorba juttathatja őket. És még sem félünk tőle. Sőt az ad megnyugvást, hogy egy gép van a kezünkben, melylyel minden támadást visszaverhetünk. A Mannlicher csak azt öli, a ki embertársának vét, ki a másét akarja. Az aratógép csak azokat sujtja, kik esztelen tanácsoktól félrevezetve, nem elégszenek meg azzal, mi tisztességes emberi számítás szerint nekik jár, hanem kapzsiságtól elvakítva, mindent akarnak. A Mannlicher és az aratógép az igazságot védik. Nemes fegyver mind a kettő.

A katona fegyvere akkor kezdett imponálni, mikor az emberi ész azt tökéletessé tette. Mikor a célzó készülék jó lett, mikor a golyóvezetés megoldott, a lövések gyorsítására rájöttek stb., stb. Az aratógép is csak akkor fog imponálni, ha szerkezete tökéletes, munkája kifogástalan lesz. Addig azt mondják a lelketlen izgatók, hogy játékszer az egész, közönséges mumus, melytől félni nem kell. Addig a hazátlan tömeg nem veszi komolyan, csak mosolyog rajta. S részben igazuk is van. Az aratógépek ma még nem tökéletes fegyverek. Ezért nézetem szerint a magyar gazdára nézve nem lehet fontosabb feladat, mint ezt a nagy ágyut teljesen tökéletessé tenni s ennek segítségével megvívni azt a világra szóló ütközetet, melyet már oly régen hirdetnek a munkások s melynek előcsatározásai ma is láthatók. »Jó aratógépet alkotni, akkor jöjjön az aratósztrájk.« Ez legyen a jelszó.

A művelt gazdaközönség tudatában van az aratógépek fontosságának. Ezt bizonyítják azok a próbák, kísérletek, melyek a tökéletesedés útján lévő gépekkel történnek. Karöltve dolgozik itt mérnök, gyáros, gazda. Egyik tökéletesít, másik gyárt, harmadik kísérletezik és véleményt ad. E nemes munkából mi is ki óhajtjuk venni a részünket, kipróbálva egy

aratógépet, s a kipróbálás eredményét gazdátársaink tudomására juttatva.

A kolozsvári gazdasági akadémia gazdaságában a folyó évben »Massey-Harris« kévekötő-aratógép próbáltatott ki, melyet Kornstein Gyula Sándor ur volt szives hosszabb időre rendelkezésünkre bocsájtani.

A »Massey Harris« név nem ismeretlen gazdáink előtt. Kaszálógépei, szénaforgatói, gereblyéi, kultivátorai, tárcsásboronái elvannak terjedve az országban. Több helyről dicsérőleg nyilatkoztak a gépekről s ez adta meg az impulzust, hogy aratógépével próbát tegyünk.

Az aratógépet három helyen próbáltuk ki. Egy meglehetősen ritkás, teljesen álló buzában, egy buja növésű, de álló zabban és egy rendkívül buja s a szó teljes értelmében fekvő buzában.

Meg kell jegyezmem, hogy a kipróbálandó gép teljesen új volt, majorunkban állítottatott először össze. Ez lehetett az oka, hogy az első órában munkája nem volt kifogástalan, a mennyiben a ritka buzában is több ízben összetorlódtott a gabona s sok esetben meg kellett állni, mert a kötőszerszerkezet nem jól működött. A jelen levő szerelő, a hibás összeállítás következtében előálló munkazavarokat rövid idő alatt megszüntette, úgy, hogy az aratógép a jelen volt nagy közönség teljes meglegedését vívta ki. Attól az időtől kezdve, midőn a szerelő kijelentette, hogy a gép tökéletesen rendben van, a kenésekre szánt megállásoktól eltekintve, mindössze kétszer kellett megállni 4 óra munkaidő alatt, akkor is körülbelül csak 3—4 perczre.

A zab aratásánál a szerelő már nem volt jelen. Ezen munkát a gazdasági akadémia gépésze végezte, aki aratógéppel ekkor dolgozott először. Levágtak 5 és fél katasztrális holdat s az állatok felváltására és kenésre való megálláson kívül, munkazavarból kifolyólag megállottak kétszer, először 11, másodszer 7 perczre.

Legnagyobb gondot a dült buza aratásának megítélésére fordítottuk. Általános ugyanis a tapasztalat, hogy az aratógépek álló gabonában többé-kevésbé jól dolgoznak s inkább a dült gabona teszi próbára a gépet. A kísérleti tábla annyira le volt dőlve, hogy annak jó része teljesen a földön feküdt s a juniusi hó esőzés következtében rothadni kezdett. A végzett munka a körülményekhez képest jó volt. Nem lehet azt mondani, hogy tökéletesen tarlót hagyott, de sohasem akadt el, a kalászkok mind a kévébe kerültek, s a hol a megdőlt buza nem feküdt teljesen a földön, ott az aratás tökéletes volt. Összehasonlítottuk a táblának azon részét, melyet aratókkal vágattunk, a gép által vágott résszel s az eredmény az volt, hogy az aratók nem vágták le jobban a dőlő gabonát, mint az aratógép.

A gép képviselőjének kívánságára első ízben két ökrrel végeztük az aratást. Dacára azonban, hogy a buza jól állt, körülbelül egy órai munka után az ökrök teljesen ki voltak merülve. Ezután négy ökröt fogtunk be s ezek teljes három óráig vonták a gépet anélkül, hogy a kimerültség észrevehető lett volna rajtuk. Ugyancsak hosszabb ideig dolgoztattunk két nóriai lóval is s dacára a rekkenő melegnek, körülbelül három óra hosszáig, minden nagyobb fáradság jele nélkül dolgoztak.

Az erőmérést Göllner János gazd. akad. tanár végezte. Többszörösen végzett próba után megállapította, hogy a gép vonásához dült gabonában 280 méter kilogramm erő szükségeseltetik. Valószínű, hogy jól álló gabonában lényegesen kisebb erővel végezhető a munka, erre azonban adattal sajnálatra nem szolgálhatok.

Meglehetősen pontossággal megállapítottuk a »Massey Harris« aratógép munkaképességét is. Az álló buza területe 5 kat. hold volt s ezt levágta 6 óra 12 percz alatt, vagyis egy holdat levágott 1 óra 14 percz alatt. Tekintetbe véve, hogy a gép először ekkor dolgozott s az első órában zavarok voltak, a gép valódi munkaképessége ennél valamivel jobbra vehető.

A zab területe 5 és fél hold volt s ezt levágta 6 óra 35 percz alatt, vagyis egy katasztrális holdat 1 óra 12 percz alatt. Itt a gép már zavartalanabban működött, azonban feltétlenül tekintetbe veendő azon körülmény, hogy a gépet nem igen ismerő gépészünk dolgozott vele, mert a szerelő már elment.

A dült buzában területmérést csak nagyjában végeztünk s megállapítottuk, hogy óránként jó fél hold területet aratott le a gép.

A végzett munkával teljesen meg voltunk elégedve. A tarlót igen szépen hagyta tetszőleg hosszúságban. Sima talajon képes egész rövid egyenletes tarlót hagyni. A kévék csinos alakúak, sem tulneheznek, sem nagyon könnyű. A vitorla a szálakat jól fekteti az asztalra, a kalászkok egy csomóba maradnak, minék folytán a kéve igen rendes, hasonlós a zsup-kévéhez. A kötés meglehetősen szoros és rendkívül erős. A géppel learatott területről a termést már mind behordtuk s egyetlenegy kéve sem oldódott ki. Szemet a gép nem ver ki. Meglehetősen érett buzát arattunk vele s nem találtunk sehol hullott szemet. A tarlót tisztán hagyja. Mondhatni, hogy tisztább utána a tábla gereblyézetlenül, mint a kaszások után gereblyézve.

Mint az összes aratógépeknek, így a »Massey-Harris« gépnek a szerkezete is meglehetősen komplikált. Annyi azonban tény, hogy egyszerű emberek — kik életükben sem láttak aratógépet — két-három nap alatt tökéletesen elsajátíthatják kezelését. Ügyesebb gazdasági gépészek ugyanezen idő alatt megismerhetik a szerkezetét is, úgy hogy képesek szétszedni és összerakni.

A gépanyag jóságának megbíralására kellő idő nem volt. Az általános benyomás az, hogy a könnyebb szerkezet dacára is tartós gép. Ezt bizonyítja azon körülmény, hogy még a legdültebb gabonában sem fordult elő törés avagy elhajlás. A kévek anyaga pedig igazán kiváló, 10 órai munka után nem találtunk rajta egy gömbostüfej nagyságu csorbát, pedig rövid tarlót hagyunk s igen köves talajon dolgoztattunk.

Az összbemutásunk a »Massey-Harris« kévekötő-aratógépről az volt, hogy az megérdemli a pártolást és a vele való alapos kísérletezést. Igaz ugyan, hogy nem hazai gyártmány, de hiszen aratógépeink legtöbbje idegen. A fő az, hogy fegyver legyen a gazda kezében, melytől csakugyan megijednek.

Jászberényi András
gazd. akad. rk. tanár.

MEGGYŐZŐDÖTT

CASE

gőzeke automatikus cséplő óriási munkaképességéről és kiváló munkájáról. 10 ekével 20 cm. mélyen 2½ holdat szántottunk óránként, szántásunk minősége a legideálisabb volt, cséplőnk megállapított munkaképessége 350—400 métermázsa naponként, 8 munkással dolgozott, mindenképen teljesen tisztán.

Ha a gőzekét azonnal megrendeli, még az idén szánthat vele. Sziveskedjék irni!

Vezérképviselő:

HAHN ARTHUR Budapest, VIII., Üllői-ut 52/B.

A gyümölcs eltartása hűtőkamrákban:

Az 1909. jun. 25—28-ikán megtartott pomológiai kiállításon E. N. Meyer 1908. évi termésű almákat mutatott be, melyeket a braunschweigi vágóhid hűtőkamráiban tartott el. A bemutatott almák 1 Celsius foknál lettek eltartva és oly kitűnő állapotban maradtak meg, hogy a kiállítást látogatók bámulatát vonták magukra. Egy hűtőkamrában kis kosarakban, melyeket minden héten egyszer átraktak, 10 mm. almát tartott el, a melyek eltartása 183 márkába került. Minthogy saisonon túl az ausztráliai alma Németországban különként 1.60—1.70 filléren árusítatik, a hűtőkamrák igénybevétele nagyon gazdaságos és gyakorlati értékkel bír. A Meyer-féle kiállítás le is lett fényképezve, és az itt közölt ábrán bemutatjuk a kiállított 12 fajta almát.

Hogyan és miképpen védekezhetünk a legcélszerűbben a vetések ellenségei ellen?

A vetéseknek oly sok ellensége van, hogy a gazdának a legnagyobb szorgalommal és körültekintéssel már a talajnak a vetésekhez való előkészítése alkalmával kell ellenük védekezni s gyakran még ugy sem képes a gazda teljesen elhárítani a bajt.

A legtöbb kárt okozzák a vetésekben a fagy, a kipálás, a megdülés, a gyomok, a hőütés, a gabonaneműek gomba-betegségei és a kártékony rovarok és véglények. Az itt felsoroltakon kívül — sajnos, de való — néha még maga a gazda is saját magának a legnagyobb ellensége, mivel nagy befolyással van a termés eredményére az a sok helyen az országban és különösen a délvidéken divó helytelen eljárás, hogy a kiscgazda évek hosszú során át mindig csak egy és ugyanazon terményt tenyészti, vagy legfeljebb a buza után tengerit és azután megint buzát vet; amellyel meg földjeit vagy egyáltalában nem, vagy csak nagyon felületesen trágyázza. Ezen kettős vetés forgó mellett még bő trágyázás által sem lehet a földből kivont táplálóanyagokat annak teljesen visszaadni és így előbb-utóbb az ilyen földeken beáll az ugynevezett talajuntság. Így tehát minden gazdának saját érdekében áll, hogy földjét ettől a rabló-gazdaságtól megóvja azáltal, hogy a tengerin és buzán kívül fölváltva más növényeket is termel.

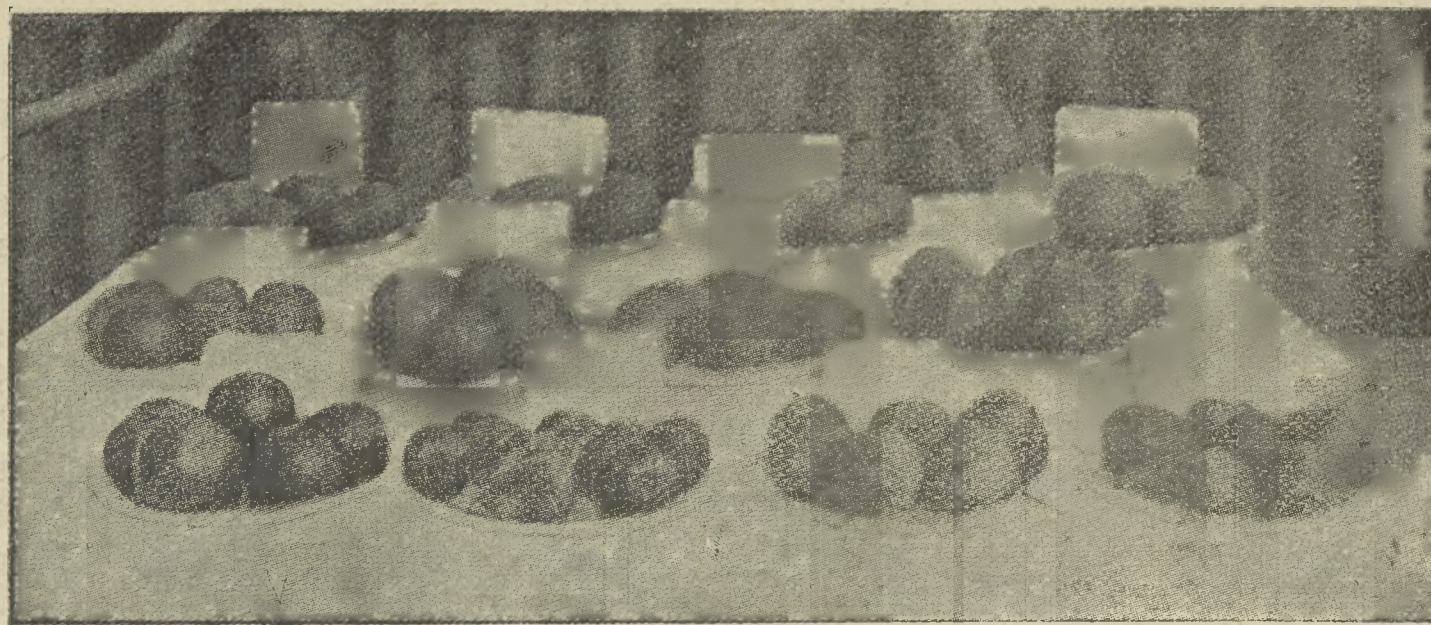
Most ismét lássuk, hogy a felsorolt többi ellenségek ellen mikor és miképpen kell a gazdának védekezni, hogy avval el ne késsen?

1. A fagy ellen némiképpen ugy lehet védekezni, ha az ősziakat idejében elvetjük, mivel ellenkező esetben a fagy nagy károkat okozhat hideg télen a vetésekben, ha hótakaró nélkül találja az a gyenge vetéseket. A növények elfagyása abban áll, hogy az azok száraiban és gyökereikben levő víz jéggé fagy, már pedig, ha a víz megfagy, akkor annak térfogata $\frac{1}{5}$ -del kitágul és így szétrepeszt a növények szárait és gyökereit. A melegebb idő beálltával azután az ilyen növények, melyeknek szárait és gyökereit a jéggé fagyott víz szétrepesztette, megfeketednek, elfonnyadnak és kivesznek. Azon esetben, ha őszi vetéseinket korábban vetjük, akkor azoknak a tél beálltáig elegendő idejük lesz megbokrosodni, már pedig ilyen megbok-

rosodott gabonaneműek a nagyobb hideget is jobban bírják el, ugy, hogy ezeket a fagy csaknem egyáltalában nem veszélyeztetheti, hanem csakis az idő gyors felmelegedése teheti tönkre, mert minél gyakrabban fagy meg és enged föl a vetés, annál több pusztul ki belőle.

2. A fölfagyás. Ezt a kifagyástól meg kell különböztetni, mivel az abban áll, hogy a föld felső rétegében levő vízmennyiség fagy jéggé és ezáltal a földnek térfogata növekszik s a felső földréteg fölemelkedik, az idő megenyhülésével a föld ismét leülepszik, míg az őszi vetés föl-emelkedve marad, ez különösen nedves talajokon szokott a leggyakrabban előfordulni. Ez ellen a legcélszerűbben korai vetéssel védekezhetünk és ismét ugy segíthetünk, hogy az ilyen felfagyott vetést sima hengerrel lehengerezzük, mivel ezáltal a földből kiemelt gyökerek ismét belenyomatnak a talajba.

3. A megdülés ellen ritkább vetéssel, jó vetőmaggal, továbbá tavasszal, ha attól félünk kell, fogasolással, legeltetéssel és esetleg sarlózással lehet védekezni. A megdülés röviden

132-ik ábra. Hűtőkamrákban eltartott almák, bemutatva a jun. 25—28-iki braunschweigi kiállításon.

abban áll, hogy a gabona gyenge szára nem bírja el a kalász súlyát s lehajlik. Az így megdőlt vetés kalásza azután a levegő és világosság hiánya folytán nem fejlődhetnek ki teljesen.

4. A kipálás akkor következik be, ha a bujább vetéseket vastag hótakaró borítja, — amiért is már ennél az oknál fogva is, jó erőben levő földekbe igen sűrűn soha sem vessünk, — s ha hirtelen megre fordul az idő, ez által a hó felső rétege olvadásnak indul, az elolvadt víz meg beszívárog a hó közé s azt kásás tömeggé változtatja. Ha azután ismét fagy áll be, a kásás hótömeg valóságos pánczéllá fagy, melyen keresztül azután a levegő nem juthat be a vetéshez. Az őszi vetés azután levegő hiányában megfullad s elromlik. Kipálódik akkor is a vetés, ha a hó hirtelen elolvad s a még fagyos föld azt elnyelni nem képes, így tehát, különösen a mélyebb helyeken, a vetés víz alá kerül és ezután megöli azt vagy pedig, ami még gyakoribb, a növényt borító víz újra megfagy s a levegőtől elzárja.

5. A gyomok ellen a gazda csakis a jó talajmivelés és tiszta vetőmag által védekezhetik, mert aki ocsut vet, ocsut arat, a miért is a vetőmag megválasztásánál mindig csak a javát kell a magból megtartani vagy beszerezni. Jónak nevezzük a vetőmagot, ha jól ki

van fejlődve, teljesen érett, nagyszemű és egyuttal sulyos, ép és egészséges, nincs közöttük sem törött, sem ázott, kicsirázott vagy tőpörödött szem, továbbá, ha jó csirázóképességgel bír és végül, ha teljesen tiszta és gyommentes. A vetőmag ezen tulajdonságairól mai napság mindenki igen könnyen szerezhet magának meggyőződést, mivel nem kell egyebet tennie, mint a vetőmagból mintát kell küldenie valamelyik vetőmagvizsgáló állomásnak, — ilyen állomások Budapesten és valamennyi hazai gazdasági akadémiánál vannak, — a beküldött mintával egyidejűleg az illető állomás néhány sorban értesítendő, hogy milyen tulajdonságokra nézve vizsgálandó az a mag; mert azt lehet csirázóképességre, tisztaságra, a pillangósoknál arónkamentességre is megvizsgáltatni. Az állomás az illető beküldőnek ezen kívánságát díjtalanul teljesíti és az eredményről %-ban a beküldőt levélileg értesíti; végül megjegyezzük, hogy megbízható buza-vetőmagot »m. kir. állami uradalmaktól is beszerezhetünk és pedig a »Budapesti Szemlé«

ben feltüntetett napi árnál 1 koronával drágábban.

A vetések többi ellenségeiről, u. m.: a hőütésről, a gabonaneműek gombabetegségeiről és kártékony rovarokról és véglényekről majd azon időszakban fogunk megemlékezni, amidőn az azok elleni védekezés időszere lesz.

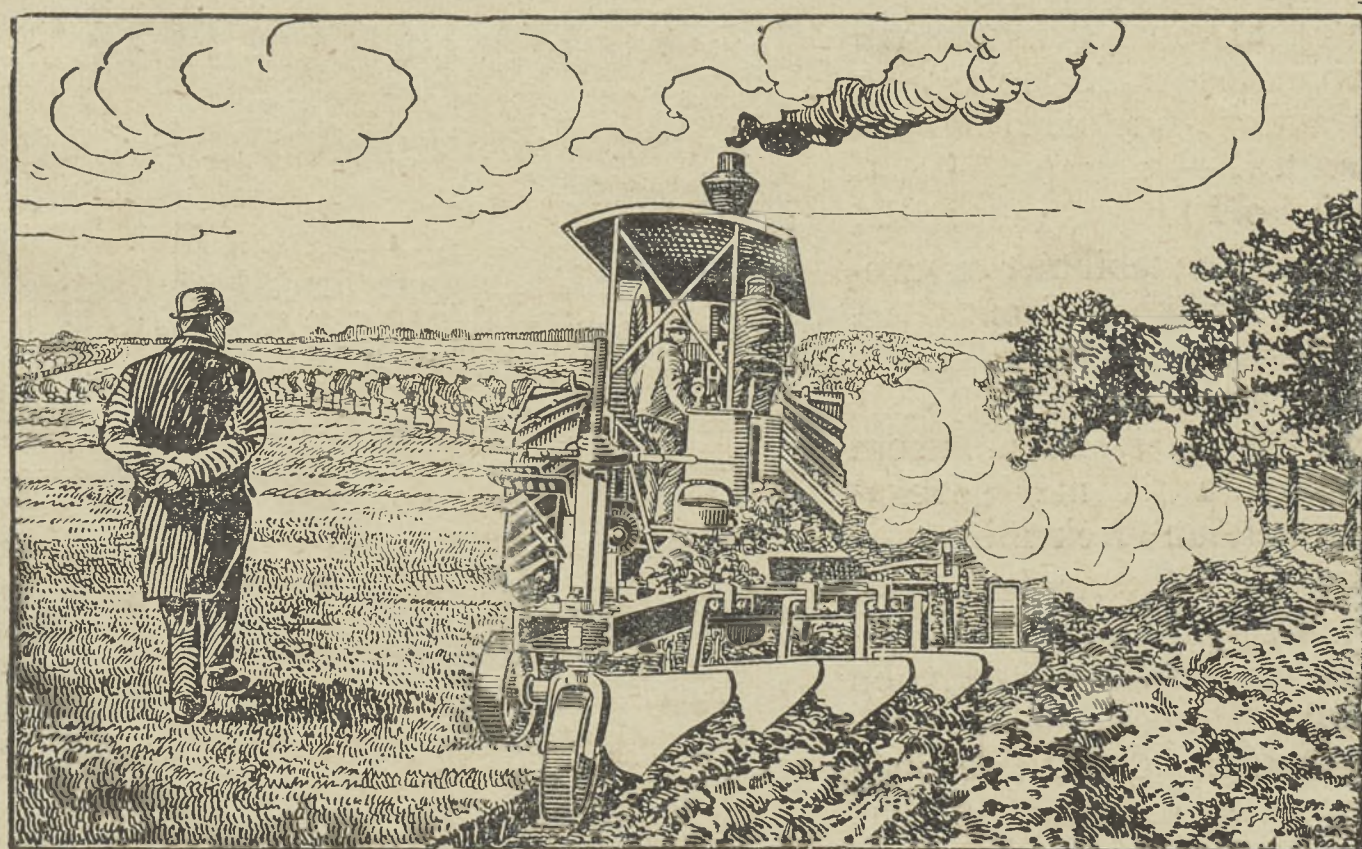
Bászeli Elek.

Tulhevített gőz a gőzekeüzemben.

E lapok augusztus hó 15-iki számában K. Gy. ur ily című szakszerű cikkben ismertette a Kemna-féle tulhevítő gőzekék szerkezetét s a cikk végén az enyémre is hivatkozott, mint amely készlet elsőként dolgozik Magyarországon.

Egyébként is szándékomban állt a magyar gazdatársadalmat ezen új gépek mikénti beválásáról értesíteni, de ismertetésemet későbbre akartam halasztani, mikor már pár havi használat után biztosabb és később is helyt álló véleményt mondhattam volna. De mert K. Gy. ur cikke már most előhozakodott velők, helyesnek tartom, ha eddigi tapasztalataimról én is beszámolok s megismertetem ezen gépek gyakorlati értékét.

Mellőzni fogok minden szerkezeti leírást, mert azt K. Gy. ur cikke elvégezte. Csupán a tapasztalt eredményekről, a munkateljesítményről, a szén- és vízfogyasztásról s a gépek eddigi stabilitásáról szölok.

Hazánkban és Ausztriában mindenféle talaj- és terepviszonyok között sokszorosán kipróbált

MAGÁNJÁRÓ GŐZEKE

(Egy ölet fogó 7 vasu ekével.)

Egyedüli gyártója:

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.

Budapest, VI., Váci-ut 19. szám.

Csekély befektetés. Olcsó üzem.

Tökéletes munka.

Referenciákkal kívánatra készséggel szolgálunk.

A gépek 10 légkörnyomás feszültségű gőzzel való működésre építvék. Midőn megérkeztek s a vagonról levették, a velük együtt jött gyári munkás egy légkörnyomású gőzzel vezette le őket a vagonokról és a rámpáról. Igaz, hogy az alájok fektetett tölgypadlók kevés surlódási felülettel bírtak, de ez mégis oly meglepő és csodás látvány volt, a melyhez hasonlót produkálni, azt hiszem, semmi más gőzekegép nem tud. Három légkörnyomásnyi gőzzel ma is mindenkor megkezdik a munkát, akár szántást, akár vonatást, természetesen lassabban a szokottnál, de avval az előnnyel mégis, hogy 2—2 huzatás alatt a gőz 10 légkörnyomásúra felemelkedik s evvel a rendes, gyors munka megkezdődik.

A sodronykötelek a szokásos megnyulás után ma circa 530 m. hosszuk. 30 métert számítva a dobon maradó 2—3 karikára s a forgóra, a tiszta szántás hossza 500—505 m. A gépek ezen a távolságon a 8—9 hüvelyk mélyen szántó hétvasu ekét 2 percz 50—52 másodpercz alatt huzák át. Ha a 3 m. széles borona is az ekéhez van kapcsolva, ugy 3 percz alatt. Az eke 7 vassal 260 cm. szélességben dolgozik, illetve járszik, mert a hétvasu ekével való dolgozás ezen gépeknek csak játék, a mit a csendes, zajtalan járás s az elhasznált gőz alig hallható kipuffogása bizonyít. De ez természetes is, mert az ilyen hétvasu ekét eddig kedvező talajviszonyok között egy 110—120 tényleges lóerős gép is elég szépen vitte — 400 méteren keresztül 4—4½ percz alatt — míg most ugyanezt az ekét 200 lóerő huzza, tehát a munka sohasem egész, hanem csak félerővel megy úgy, mintha ugyanabba a könnyű homokfutóba nem két, hanem négy lovat fognánk. A gyors huzatás lehetővé tette azt, hogy kötélhosszban dolgozva, 40—45 holdat ily esetben mindig megszántanak gépeim. Hogy nem többet, annak egyedüli oka az, hogy nem erőltettem a munkát kora hajnaltól késő estig me-terséges világítás mellett is, mert a szántandó területek lassan szabadultak fel a folytonos esőzések miatt, tehát nem volt ok a sietségre. 17—18 órai munkaidő alatt azonban nézetem szerint végezni fognak 55—60 holdat is 8 hüvelykes szántásból, a mi egy évvel ezelőtt szinte képzelhetetlen volt.

A hetes eke által végzett gyors munka persze remek munka is s a fordítás és porhanyítás oly tökéletes, hogy csak nagyon száraz, vagy a kelleténél jobban átázott földben szükséges a fogas, mert jószántású földben a gyorsan járó eke maga végzi el a tökéletes porhanyítást, oly erővel vágván el a földet magától, hogy az ugyszólván atómjaira bomlik s 5 korona átmérőjű hant csak imitt-amott található. A fogasolással együtt végzett szántás pedig maga a tökéletesség, mely a kerti műveléshez hasonló. De ez képzelhető is, hisz az eke perczenként 170 méteres gyorsasággal rohan, az eddigi 90—100 méteres haladásával szemben s az ugyanoly gyorsan járó fogas a földet újból keresztül-kasul járja.

Az ötvasu mélyítőeke altalajturókkal kombinálva szintén kitűnő munkát végez 260 cm. szélességben. Ezen ekével két ízben végeztettem próbaszántást s többek ellenőrzésével végzett

pontos méréseink szerint 3½ percz alatt huzták át a gépek kötélhosszban 200 lóerővel dolgozva. Az első próba alatt mértem az egész időt s ekkor 2 óra 30 percz alatt 8 hold 776 négyszög ölet szántottak fel 12' mélyen, melyből 8" szántás 4" altalajturás volt. Tehát a mélyszántó eke is, 12" mélyen dolgozva óránként, 3 m. holdnál többet szánt fel. A hétvasu eke 8" mélyen szántva s boronálva a legutóbbi hét minden egyes napján 40—45 holdat végzett, ez tehát már huzamosabb munkálkodás és komoly eredmény, nem pedig 1—2 óráig tartó, u. n. parádés próbaszántás a mi rendszerint szemfényvesztés szokott lenni.

Ez ideig még csak egy ízben sikerült egy nap alatt 50 m. holdat felszántani és megfogasolni. De ezzel — tudomásom szerint — világrekordot teremtett ez a garnitúra.

Megjegyzem még, hogy a gépekkel végzett első próbaszántások június hó 23-án pár éves luczerna tarlón történtek, akkor, midőn a tavasz óta alig esett eső, tehát a föld tökéletesen kiszáradt, kemény és középkötött minőségű volt. Az ott elért, óránkénti 3 holdas eredményeket a gépek azóta is állandóan betartják, játszva, könnyen, az erőltetés legcsekélyebb jele s megkísérlése nélkül.

Több ízben pontosan lemértük a szénfogyasztást is. A 12" mélyen dolgozó ötvasu eke június 23-án, a luczernatörés alkalmával 8 hold 776 négyszögölet számítva, holdanként 71½ kg. porosz szenet fogyasztott. Azt hiszem azonban, hogy állandó 12" szántás közben a fogyasztás 80 kg. lesz, mert a 71½ kg.-ban nem foglaltatott a reggeli felfűtéshez szükséges szén. A próbát t. i. akként hajtottuk végre, hogy 10 légkörnyomásnyi gőzzel kezdtük s ugyanannyival végeztük, ugyanoly magas vízállás mellett. Az első próbák óta is nagyon kevés szén fogy, pl. a napokban egy idegen szakértők által távollétemben végzett és mért próbánál 1 óra 35 percz alatt szántott 6 hold 200 négyszögölnyi teljesítményhez, 8" mélyen, holdanként 75 kg. tatabarna tojásszén fogyott s így nyugodtan mondhatom, hogy ezen gépek bármely más gyártmányú gőzekkel szemben 30%-kal kevesebb szenet fogyasztanak.

A vízfogyasztás ebből kifolyólag kell hogy kevesebb legyen, mert hisz a vízfogyasztásnak feltétlenül pontos fokmérője a szénfogyasztás és viszont. A tul evítők révén minden csepp viz 300 fokos, páramentes, száraz gőzzé válik, mely már ugyszólván gáz s a melynél újbóli sűrűsödés, újbóli vízzéválás nem jelentkezik s a mely tehát legparányibb részecskéjében is terjedőképes s így erő. Természetes, hogy ez az abszolút szárazságú gőz sokkal nagyobb feszerővel, terjedési képességgel bír, mint a kompozit gőpek nedves gőze s így a dugattyúk mozgató-sához, tehát a gépek dolgoztatásához kevesebb, nevezetesen 30—35—40 fokos töltés kell a nem tulhevített gőzzel dolgozó gőzgépek 75—80 fokos töltésével szemben. Ez a körülmény, hogy t. i. kevesebb — de azért még is nagyobb erejű — gőz szükségeltetik a hengerek töltéséhez, bizonyítja a kevesebb vízfogyasztást, mert kevés gőzhöz kevés viz kell.

A mi a gépek stabilitását illeti, arról ma még alig lehet beszélni, hisz összesen 326 munkanap, tehát 20 munkanapot dolgoztak ez ideig aug. hó 4-ig. Ezen idő alatt 775 holdat szántottak fel s 500 holdat boronáltak is. Ez 38 hold napi átlag. Azért csak ennyi, mert eleinte kisebb, 10—20—30 holdas területeket szántottak több forgóval együtt, a mi rengeteg időpocsékolással járt, de a mi július hóban, híján a nagyobb szabad területeknek, megtehető volt. A munkanap átlagteljesítmény azonban később 40 holdra fog rugni, mert a rendes munka megkezdése óta — a nagyobb táblákban t. i. — a napi teljesítmény állandóan 40—45 hold között váltakozik.

Mégis vannak biztató jelek a stabilitásra nézve, mert eltekintve az előbbi cikkben ismertetett szerkezeti előnyöktől, egyszerűségtől s erősebbre dimenzionálástól, a gépek megérkezése pillanattól kezdve mostanig a legcsekélyebb hiba sem fordult elő, a mit csak azok, a kik már gőzekével foglalkoztak, tudnak kellően értékelni.

Óriási előnye a gépeknek az ikerrendszer által kifejtendő rengeteg erő. Ezt persze csak sülyedéseknel vagy más szükségessé válható nagyobb erő kifejtésnél használjuk fel, mint pld. 3 hete, midőn az egyik gép sülyedni kezdett, de még kellő időben megállítottott. Az összes sarkantyúk felrakása s a gőzbeeresztő s a gőzosztó kar-

emelytük kinyitása után, midőn t. i. 300 lóerővel dolgozik a gép, ugyszólván kirepült a gép a sülyedés helyéről s vadul vágatott át a süppedékes környezetben, egy kiszáradt tőfenéken.

A stabilitás kérdéséhez tartozik a sok oldalról feszegetett tulhevítő elemek tartóssága is. Ezekkel sem volt ez ideig semmi baj sem. Ha nem volna alkalmazva hozzájuk az a zseniális gőzfújtató, illetve tisztító készülék, a mi a korom lerakódását ezen elemekre megakadályozza, akkor talán a kazán huzalát csökkentenék. De mert ott van az a készülék, szó sem lehet arról, hogy a tulhevítők megsérülhetnének, vagy a kazán huzata csökkenhetne. Evvel a készülékkel t. i. napjában kétszer-háromszor gőzt kell keresztül fuvatni a tulhevítő elemek között, a mely gőz az összes kormot és szénalakat tiz másodpercz alatt kifújja a szabadba s teljesen tisztává teszi a csöveket. Erről is személyesen győződtem meg legutóbb, a gépek egyik inosása és tisztításakor, midőn az összes tulhevítő elemek kiszedve lettek, a mi különben rendkívül gyorsan és könnyen történik, de rajtok a legesekélyebb kormot vagy elváltozást nem találtam. Ha pedig esetleg pár év múlva egyik vagy másik elem valamiképp felmondaná a szolgálatot, másikkal való pótlása csak perczek kérdése, de az üzem azért zavartalanul folyhat, mert egyiknek vagy másikkal kicserélése vagy hiánya az üzemet absolute nem alterálja s nagyobb költséget sem okoz. Az általuk elérhető nagyobb erő kifejtés respektive kétszer annyi végzett munka pedig valahogy csak pótolja esetleges kicserélési költségeket.

A gépek rentabilitására vonatkozólag annyit jegyzek meg, hogy — tekintve óriási munkabírásukat, kitűnő, egyszerű és rendkívül erős szerkezetüket, a midőn a kopás és pótlás alig-alig jön számításba, továbbá a központi, gőzzel hajtott önműködő olajozót, mely csak addig keni a gépet, míg az dolgozik s ennek következtében kevés olajat fogyaszt, remélni merem, hogy ezen gépek üzemköltsége a többihez képest, mindig szem előtt tartva a kétszeres munkabírást, csak felényi lesz. Ezt számadatokkal is tudnám bizonyítani, de feleslegesnek tartom. Egyrészt rengeteg helyet foglalna el, másrészt mindenki, a ki a gőzekéhez csak egy keveset is ért, belátja, hogy akkor, a midőn az üzem a javítási, a pótlási, az amortizáció és kamatköltségek legfeljebb ugyanannyira rugnak, mint bármely más gépeknél, ellenben a szénfogyasztás 30%-kal kevesebb, viszont a munkateljesítmény kétszer akkora s ez az iganapszámot is felére redukálja, hogy ez esetben a gépek rentabilitásának kitűnőnek kell lenni s használatuk csak fél akkora költséggel jár, mint más gépekéi.

Oly csodálatos eredmények ezek, hogy valóban alig hihetőek. E gépek most már az ország több részében is dolgoznak tudtommal s így alkalma van mindenkinek meggyőződni az itt leirtakról. Mindentől eltekintve, a felülmulhatatlanul remek és jó munka az, mely a gépek legfőbb dicséretére válik s a mely jó munka, a 8" szántás és fogasolásról szólva, bármely gőzekegép munkáját messze tulszárnyalja. A mindinkább szükségessé váló mélyebb művelésre pedig kizárólag e gép van hivatva, egyrészt, mert oda is ennek a gyorsasága szükséges, másrészt meg azért, mert az altalajlasi ással kombinált mély művelést, mely a legnehezebb munka minden képzelhető között, nagyobb megrázkódások és üzemzavarok nélkül csak egy ily rengeteg erejű gép képes végezni.

Márkus Andor dr.

KÖNYVISMERTETÉS.

A magyar értékmegállapító bizottság 1907. évi jelentése. Most tette közzé jelentését a m. kir. központi statisztikai hivatal kebelében működő magyar áruforgalmi statisztikai állandó értékmegállapító bizottság a magyar szent korona országainak 1907. évi külkereskedelmi forgalmáról. A bizottság ez alkalom-

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatású.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipócsi Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

budapesti

gyapju-aukcziókra,

melyek második sorozata f. évi szeptember hó 22-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverések Magyar Általános Hitelbank, Budapest, Dunaparti teherpályaudvar“ czimzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál:

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

mal számol be másodizben a nyilvánosság előtt az értékmegállapítás komoly és nehéz munkájáról s tájékoztat azokról a fontos mozzanatokról, melyek 1907-ben gazdasági viszonyainkra általában, különösen azonban külkereskedelmi forgalmunkra befolyással voltak. E bizottság, mely nemcsak a kereskedelem és ipar köréből a legjobb erőket egyesíti magában, hanem az összes hazai gazdasági körök képviselőiből áll, méltán van hivatva arra, hogy a közvéleményt külkereskedelmi forgalmunkra nézve tájékoztassa. A több mint ötszáz oldalra terjedő testes kötet ez alkalommal is röviden ismerteti a bizottság szervezetét és működését s főbb vonásokban jellemzi hazánk 1907. évi külkereskedelmi forgalmát. A bizottság husz szakosztálya azután egyenként tárgyalja a szakosztályba utalt áruknak külkereskedelmi forgalmát, indokolja a megállapított egységértékeket, megemlékszik az áralakulásról és egyes üzletágak üzletmenetéről. A fontosabb áruknál a hazai és a világtermelésre, továbbá a világpiacon áralakulására nézve is közöl adatokat, gondot fordít arra is, hogy egyes fontosabb cikkek-nél a magyar termelés szempontjából, a külföldi piacok viszont a külföldi termelés szempontjából a magyar piac jelentőségét kellőképpen megvilágítsa. Tájékoztató továbbá arról is, hogy oly esetekben, midőn külkereskedelmi statisztikánk többféle árut mutat ki egy tétel alatt, főleg mely áruk és a különféle áruk mily hányaddal részesednek a gyűjtőtételek forgalmában. A jelentés végén egy jegyzékben található fel szakosztályonként az 1907. évre megállapított összes egységértékek s egy betűsoros névmutatóban történik utalás arra, hogy egyes áruk mely szakosztályba tartoznak és a kiadvány melyik lapján tárgyalhatnak. A jelentés az érdeklődő közönség részéről 6 koronáért beszerezhető.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. Gözeke amortizációja.

A számvitel helyessége szempontjából szükség lenne azon adatra, hogy egy gözeke mennyi az évi amortizációja. Vitatják, hogy 5%-a az eredeti beszerzési árának — viszont mások azt sokalják és 3%-ot megfelelőbbnek tartanak. A kérdés az, hogy melyik e kettő közül a helyesebb?

H. J.

Kérdés. Mütrágyázás vöröshere után jövő buza elé.

Vöröshere után rendszeren buzát szoktam vetni. Milyen mütrágyákkal segítem elő a buza fejlődését?

H. V.

Kérdés. Milyen csemegezőlőt termeljek?

A Chasselasokon kívül mely fajta szőlők azok, a melyeket mint csemegezőlőt lehet előnnyel termelni? Szőlőim oltványoszló, középérésű helyzettel.

L. W.

Kérdés. Mit lehet tenni a répa levéltetvei ellen?

Az idén júniusban nagy mérvben lepték el a répa levéltetvei cukorrépámat. Kínóztak egész július közepéig, akkor elpusztultak a levéltetvek, de a répa alig tudott magához jönni a nagy nyomorgatás után. Mintegy 5% fölt is keletkezett, a melyről a répát a levéltetvek pusztításai kiirtottak. Jövőre védekezni óhajtok e baj ellen. De a módjait óhajtánám tudni.

Felelet. Nehezebb hideg vérű lovak takarmányzása című kérdésre.

A hidegvérű lovak (középnehezek) takarmányzásához a magyar gazda eddig nincs szokva. Naponta 6 kiló jó szálas takarmány és 9 kiló abrak (minek legalább fele kell, hogy zab legyen) mellőzhetlen, hogy jó kondícióban legyenek. E mellett jó kőut is elengedhetlen. A gazdaságban a hidegvérű lovaknak az a hátrányuk, hogy nehéz léptükkel csak kissé nedves földben nagyon mély nyomokat gyurnak.

D. L.

Felelet. Tejszállítás 140 kilométerről című kérdésre.

A pasztörözés és utána végzett lehűtés tényleg megóvja a tejet a megsavanyodástól, még távolabbi szállítás esetén is. A pasztörözést egyszerűen úgy kell végezni, mint a hollandok teszik. Egy nagy üstben vizet melegítenek és nyomban a fejés után belehelyezik a tejes edényeket. A víz csak oly meleg legyen, hogy a tej 70—71 C-nál jobban föl ne melegedjen. Félórát kell így melegíteni s iaztán ráeresztelni a Lawrence-re. A szállítás így biztonságos válik.

D. L.

Felelet. Lefejő tejgazdaság létesítése című kérdésre.

Nyáron 16 fillér, télen 20 fillér tejért csábító árak. De 11 kilométer távolság már nem kedvező. Legalább napi 300 litert kell szállítani, hogy a szállító fogattartás föl ne emészsze a költségeket, egyébként a lefejő tejgazdaság sikere attól függ, hogy olcsó-e vagy drága a takarmány, tehát szálas és abraktakarmány együtt. Ha ezek drágák, akkor az üzlet nem rentabilis. Másodszor hogy van-e ára a lefejt és félhízottan eladott tehénnek, ha ez olcsó, akkor se lehet jó az üzlet, dacára annak hogy 12—13 hónapig fejjük a tehenet. És végre, kell érteni a tehénvásárláshoz és lehető olcsón beszerezni; ez a sikernek szintén feltétele. Jelenleg e hátrányos körülmények forognak fenn. Ez idő szerint tehát a lefejő gazdaság nem ígér nagy sikereket.

D. L.

Felelet. Bükkmakk a juhoknak című kérdésre.

A mennyire szereti a juh a cser- és tölgy-makkot, ép oly idegenkedéssel viseltetik a bükkmakk iránt. A bükkmakk csaksertéseknek és héjától megtisztítva, a baromfi etetése és hizlalására igen jó eledel.

P.

Felelet. Hogyan pótoljam az elmaradt istállótrágyát? című kérdésre.

Az istállótrágya elmaradása a turnusból nagy kalamitás, mely a következő mütrágyázással kell pótolnia. A kukoricza alá, melyet megtrágyázandó volt, hintsen el tavasszal 150 kg. szuperfoszfátot és kikelés után 25 kiló salétromot, második kapálás előtt ismét 25 kg. salétromot. Az utána következő tavaszinál már csak 40 kg. salétrom tavaszi elhíntése lesz indokolt, a már zöld tavaszira márczius végén.

C.

Felelet. Gyommagvak értékesítése című kérdésre.

A napnál is bizonyosabb, hogy a külföldi kereskedők gyommagvakat csak azért vásárolják, hogy alkalmas módon belekeverjék az illető magvak közé. Mi eladjuk a gyommagvakat a külföldnek és onnan visszakapjuk mint drága veteménymagvat, mely közé belekeverik. Ilyen üzelmeket nem lenne szabad tenni és már a szándéknak is elég okot kellene arra adni, hogy a büntetés el ne maradjon. Ezért nem ajánlható eléggé gazdáinknak, hogy csak jó hitelű cézegektől vásároljanak, mert az ily hamisított magvakat

csak néhány vidéki obskurus kereskedők forgalmazzák. A kisemberek védelmezése e téren nagyon szükséges lenne, mert ők a kiszemelt áldozatok, csak hogy egy kis életrevalóság kellene e védelmi munkához. Ámde hol lelhető föl az?

C.

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolgok-megyében. — Meteor jóslata a szeptember 1-sei csomópontra nézve a Nagy-Alföldön is bevált, a mennyiben már augusztus 31., szeptember 1. és 2-án kisebb-nagyobb 3, 5, 7 mm-es esők voltak. Volt ugyan 5-én és 6-án is 3, 4 mm. csapadék. Ez az összes csapadék azonban, ha mind egyszerre esett volna is, kevés volna a kiaszott talajnak valamennyire megnedvesedésére. A föld felszine alig nedvesedvén meg két—három ujjnyira, a mely nedvesség néhány nap alatt felszáradva, ismét elenyészik. Ez a csekély talajnedvesség igen keveset használt, csupán a jól megmunkálható repcevetéseknek vált előnyére, ha hogy hamarosan még több lenne, hogy kikelve, fejlődhetne. A nedvességet áhító, levele száradt, elfonnyadt répára, mezőre kevés volt, pedig ez évben az általános takarmány és szalma-hiány miatt égetően szükség volna a takarmányrúpára, de sajnos, felenyire sem mutatkozik a tavalyinak. A mi lesz, fonnyadt, eltarthatlanná válik. Előnyös volt a kevés eső a takarmányrozs elvetésére, ha hogy erre is hamarosan több eső lenne az egyenletes kikelhetés és erősödhetése végett, még az őszi vetés fél mélységre előkészíthetésére. Azért jelzem a fél mélységet, mert ezen alól kőkemény lévén a föld, mélyebben szántva az eke csak nagy rögöket fordít fel. Hátrányos volt az esős, hűvös — nappal 16 Celsiusra is süllyedt — hűvös idő a tengerire, melyet már letörnek, beérésére. Most már ugyan valamivel melegebbé vált az idő, nappali 22—24 meletget esős éjjeli 8—10 Cel. lehüléssel. Kielégítő eső volna kívánatos. Jásznagykunszolgok m. 1909. szept. 9.

N.

A gabonahatáridőzlet reformja. Az osztrák kormány, mint annak idején jelentettük, nemrégiben hasonló tartalmu jegyzéket intézett a magyar kormányhoz, mint a magyar gazdasági közönség, kérve a börze reformját és a gabonahatáridőzlet eltörlését. A magyar pénzügyminisztérium, mint illetékes helyről jelentik, legutóbb törvényjavaslatot készített a börze-reformról. A javaslat nem törli el teljesen a gabonahatáridőzletet, hanem kizárólag a hivatásos börzelátogatóknak engedi meg. A tőzsdei választott bíróság jogkörének és a tőzsde autonómiájának szabályozásánál a javaslat lehetőleg tekintetbe vette a magyar kereskedelmi körök kívánságait. Egyébként a javaslat sorsáról most tárgyalások folynak az illetékes minisztériumok, az igazságügyi, földművelésügyi és a pénzügyminisztérium között és a mennyiben a politikai viszonyok alakulása megengedi, a javaslat még az ősszel a parlament elé kerül.

A Fejérmegyei Gazdasági Egyesület Esterházy László gróf elnöklésével igazgató-választmányi gyűlést tartott. Az igazgató-választmány javaslattal fordul a vármegye alispánjához, hogy föltérjesztésben kérje a megye törvényhatóságától, a kormánytól és a képviselőháztól a boritaladó leszállítását, vala-

MAUTHNER ÖDÖN

es. és kir. udvari magkereskedése
Budapest, VII., Rottenbiller-u. 33.

Legmagasabb napi áron vásárol

őszi borsót
őszi bükkönyt
szöszös bükkönyt
őszi árpát
biborherét

Legjobb minőségben ajánl

mint a szőlőtermelők és munkásaik által fogyasztott bor adójának teljes eltörlését. Görögországgal kötendő kereskedelmi szerződés ügyében a Fejérmegyei Gazdasági Egyesület kéri fogja a képviselőházat, hogy a mazsolaszölőnek behozatala továbbra is az eddig érvényben volt vámtétel mellett engedtesse meg. Helyeslőleg vette tudomásul a választmány az egyesület elnökének Fejérmegyében létesítendő burgonya-keményítőgyár létesítése érdekében tett intézkedéseit. Ármos Jenő ügyvezető-titkár több átiratot terjesztett még elő, mivel a gyűlés véget ért.

A Tapolczavidéki Gazdakör gyűlése. A Balatonvidék legnagyobb gazdatársadalmi szervezete, a Tapolczavidéki Gazdakör igazgató-választmánya tegnap tartotta meg Tapolczán a nyári szünet után első ülését, Gyulakeszi Forster Elek földbirtokos elnöklésével. Az ülésen a kör ügyforgalmáról Szigethy Ödön titkár tett részletes jelentést, melyet jóváhagyólag vettek tudomásul. Majd Forster Elek indítványára elhatározták, hogy a kistenyész-tők jutalmazására, az állattenyésztés előmozdítása érdekében még e hónapban Köveskálán közsgében állatdíjazással egybekötött tenyészállat-kiállítást rendeznek.

Boszniai vetésjelentés. Julius második felében többnyire meleg, napos idő volt egyes pászta zivatarokkal. Julius vége felé és augusztus elején a hőmérséklet erős nyári hőséggé változott és szárító szelek Hercegovina több vidékén valóságos szárazságot okoztak. Ez az időszak kedvezett az aratási munkálatoknak. Az augusztus első napjaiban mutatkozó hűvös időjárás után augusztus második hetében ismét meleg idő járt. Az eddigi cséplési eredmények általában jó termést ígérnek. A becslések szerint az idei termés búzában 708.000 (a múlt évi 822.600 métermázsával szemben), rozs 93.800 (75.700), árpa 817.500 (520.200), zab 664 ezer (518.000). A tengeri általában jól áll. A burgonya, cukorrépa és dohányültvények kedvezően fejlődtek. A már majdnem befejezett szénakaszálás mennyiségileg jó eredményt adott. A baracktermés igen gyöngye volt. A szilva-termés kilátásai igen kedvezőtlenek. A hercegovinai szőlők jó termést ígérnek.

Komlóhírek. Az OMGE komlóközvetítő irodája utján már augusztus első felében megkezdtek komlótermesztőink a komló értékesítését. A tavalyi nagy világtermés miatt bekövetkezett rendkívüli rossz értékesítési árak mellett a komlótermesztők termesztésükre határozottan mindenütt ráfizettek s így az idén beállott kedvezőbb konjunkturákat igyekeznek minél előbb kihasználni. Az OMGE bizományosához ezideig mintegy 1200 zsák korai komló küldetett ki magyarországi termesztőktől és ebből 700 zsák 310—330 korona egységáron értékesült métermázsánként. Termesztőink mindszélesebb rétegben kezdik a korai komló mielőbbi értékesítésének előnyeit belátni és mindtöbben küldik korai komlójukat, szedés után azonnal ötkilogrammos postaszakokban csomagolva, a saazi komlópiacra. A komló ily módon való értékesítésének előnyei szembeötlők, mert míg egyrészt könnyebb kezelés és olcsóbb szállítás mellett korábban is jut pénzhez a termesztő, másrészt a sörfőzők a tavalyi komló keresése céljából vásárolt korai komlókat rendszeren igen jó áron fizetik. A korai komló ily módon való értékesítésében Andrásy Sándor gróf letényei uradalma vezet, a mennyiben augusztus hónap

folyamán 180 zsák korai komlóját értékesítette az OMGE saazi bizományos.

Gépbemutató Krassószörény vármegyében. Krassószörényvármegye Gazdasági Egyesülete Daruvár községben sikerült gépbemutatót rendezett, mely alkalommal a legújabb szerkezetű vetőgépek és ekék kerültek bemutatásra a Daruvárról és a szomszédos községek-ből egybegyűlt kispasztorok. A gépek bemutatását Póka József gazdasági egyesületi titkár teljesítette, előadással kísérve a működésben bemutatott gépek munkáját.

Pálinka eladása engedély nélkül. Felmerült esetről kifolyólag elvi jelentőségű határozatban mondotta ki a pénzügyminiszter, hogy a saját tulajdomból készülő telken termelt gyümölcsből (anyagból) idegen üstön kifőzött pálinka nagyban eladható pénzügyhatósági engedély nélkül. Ez az elvi döntés a magánfelek által vásárolt gyümölcsből nyert pálinkának nagyban való eladását nem érinti s így ehhez a pénzügyi hatóság engedélye szükséges.

Tea-vajat

kitűnő minőségben veszek egész évi kölcsönös kötelező kötésre. — Heti szükségletem 50 kilogramm. — Ár-ajánlatokat kér:

OROSZ SÁNDOR

czukrász

ő cs. kir. fenség József főherceg udvari szállítója
Budapest, VI. ker., Teréz-körút 3. sz.

APRÓK.

A kora tavaszi takarmányokról. Sokat irtunk és beszélünk már a korai zöldtakarmányokról, melyek szeptember folyamán vetve, kedvező időjárás esetén május elején kiegészítik a gazdát a téli takarmányhiány bajaiból, de bizony az erről mondottaknak még sok helyen nincs fogatja. A takarmányrozs jó kitavaszkodás esetén már április végén is használható, ezután a szösös bükköny, biborhere, őszi bükköny és borsókeverék, de a készthelyi keverék is (rozsos repeze) hasznos dolog a jelentékeny állatállományjal bíró gazdaságokban. Különösen a tehenészetet tartó gazdaságoknak hasznos takarmányai ezek, de nem szándékozom azok termelési módját ismertetni, mert ez bármelyik jóra való kézikönyvben megtalálható, arról azonban érdemes beszélni, hogy milyen körülmények között, milyen hasznot szolgáltathat ezen takarmányok termelésének felkarolása.

Külterjes viszonyok között, jó trágya erejű földbe vetve, ezen takarmánynövények nemcsak korai zöld vagy esetleg zombolyázva téli takarmányt szolgáltatnak, hanem az által, hogy talajjavító hatásuk van, közvetlen hasznot is szolgáltatnak. Korán lekerülnek a szántóföldről és a zöld rozs vagy rozsos repeze kivételével nitrogén gyűjtő növények, ennél fogva kitűnő előveteményei a búzáknak. Sokan tapasztalták már azt, hogy biborhere, vagy szösösbükköny után jelentékenyen nagyobb volt a buza termése, mint más elővetemény után. Ez úgy szólván zöld ugar, tehát az eredmény megfelelő talajmegmunkálás esetén nem maradhat el.

Belterjesebb viszonyok között, a hol a

talaj trágyaereje és megmunkálása kifogástalan, ezek a növények még nagyobb hasznot szolgáltathatnak, mert utánuk könnyű szerrel vethetünk korai burgonyát, vagy tengerit, ha pedig későn takarulnak be, kölest és muhart vagy késői csalamádét, tehát a kettős termelést hazai viszonyaink között ilyen módon legbiztosabb alapon lehet végre hajtani.

Grabner Emil.

A szuperfoszfát, Thomassalak és csontliszt. A buza vetési idejének küszöbén fokozott jelentősége van azon kérdésnek, hogy: milyen foszforsavtrágyát használjunk, mert a műtrágyák az őszi gabonafélék és elsősorban a buza alá adva szolgáltatnak legbiztosabban olyan eredményt, mely utánuk jogosan várható és ezen növények legtöbbszór kizárólag foszforsavtrágyázást igényelnek.

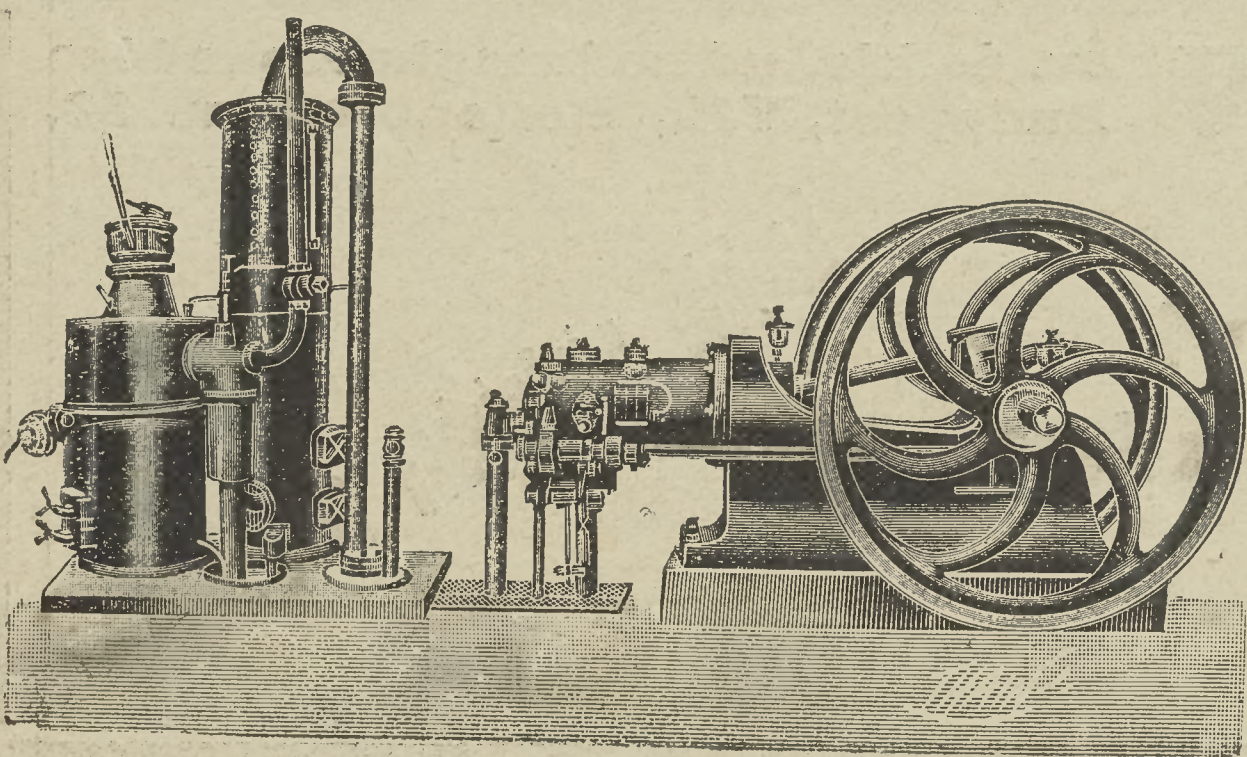
Szerencsés körülmény az, hogy ezen célra három foszforsavtrágya közül választhatunk, de ebből csak akkor lehet hasznunk, ha tudjuk, hogy milyen ezek egymáshoz viszonyított értékaránya. Ha ezen alapon szabjuk meg a felhasználandó trágyamennyiséget, akkor számíthatunk arra, hogy egyik foszforsavtrágya a másikat helyettesítheti, de ugyancsak ezen alapon kell azt is kiszámítani, hogy melyik trágyában vásárolhatjuk legolcsóbban a szükséges foszforsavat.

Manapság még intelligens gazda is akad, aki azt hiszi, hogy műtrágya és műtrágya között nincsen különbség, azért azt vásárolja, amelyiket közelebb éri, pedig ha valahol, úgy ezen a téren valóban érdemes számítani, mert ha nem helyes alapon járunk el, a műtrágyáért kiadott pénz kárba vész, ellenkező esetben azonban aratás után a számadás jelentékeny haszonnal záródik.

A számítás alapjául a műtrágyákban levő értékes anyagot — ez esetben a foszforsavat — kell vennünk és nem a trágya kilogrammját, mert a trágya többi alkotórésze javarészt értéktelen, azért a szuperfoszfátban, Thomassalakban vagy csontlisztben csak azt nézzük, hogy hány % foszforsav van benne és ezen alapon számítsuk az alkalmazandó mennyiséget, de a trágya árát is. Ezenkívül figyelembe kell venni azt, hogy a szuperfoszfát foszforsava vízben oldódik, a másik két trágya foszforsavát pedig csak a gyökérsavak oldják, ennél fogva hatásuk lassabban jut érvényre; ezért, ha arról van szó, hogy a szuperfoszfát helyett Thomassalakot vagy csontlisztet használjunk, akkor az *utóbbi kettőben másfélszer annyi foszforsavat kell adnunk, mint a szuperfoszfátba.* Ez az értékarány évtizedekre terjedő kísérletezések eredményei alapján állapított meg és ha ennyit adunk az utóbbi két trágyába, akkor azok az őszi gabonaféléknél, — miután ezeknek elég hosszú tenyészidejük van arra, hogy a lassan ható foszforsavat is kihasználhassák — helyettesíthetik a szuperfoszfátot.

E szerint 1-5 kg. Thomassalak vagy csontliszt-foszforsav kell 1 kg. szuperfoszfátfoszforsav helyettesítésére, azonkívül kívánatos az, hogy a lassabban oldódó foszforsavtrágyák lehetőleg korán őszi gabona alá már a nyár folyamán, vagy az elővetemény alá adassanak és alaposan belekevertessenek a talajba, hogy így eloszoródva, hatásuk valóban érvényre is jusson.

Ezután felmerül azon kérdés, hogyan számítsunk abban az irányban, hogy melyik trágyában vásárolhatjuk legolcsóbban a szükséges foszforsavat.

Az eredeti angol

„The National“ szivógázmotorok

„The Robson“ nyersolajmotorok

„The Mirrlees Diesel“ Dieselmotorok

magyarországi vezérképviselősege

Szücs Ödön czégnél, Budapest, VI., Nagymező-utca 66.

Egyszerű kezelés! Megbízható, olcsó üzem! Szolid angol kivitel!
Jutányos árak! Előnyös fizetési feltételek!

Kívánatra Angolországból közvetlenül a vevő címére szállítatom a gépet.
BENZINMOTOROK. BENZINLOKOMOBILOK.

A tapasztalatok szerint — feltéve, hogy a talaj nitrogénben hiányt nem szenved, — a buza és rozs *kat. holdanként* 27—36 kg. vízben oldható foszforsavat jó haszonnal fizet vissza a termésteleiben. Ezt 150—200 kg-os 18%-os szuperfoszfátban adhatjuk meg, ha már most ezt Thomassalakkal vagy csontliszttel (mindég enytelenített, párolt csontlisztről van szó, mert a nyers csontliszt nem ér semmit) helyettesítjük, akkor 27. kg. vízben oldható foszforsav pótlására másfélszeres arányt véve alapul, 40.5 kg. Thomassalakkal, vagy csontliszt-foszforsav, tehát a 18%-os Thomassalakkból 225 kg., a 28%-os enytelenített csontliszttől pedig 144.6 kg.-ot kell alkalmazni.

Ha azt akarjuk tudni, hogy melyik trágya a legolcsóbb, akkor a másfélszeres hatásarány alapján a számítás a következő: az esetben, ha 1 kg. vízben oldható szuperfoszfát-foszforsav 54 fillér és 1 kg. Thomassalakk-foszforsav 34 fillér, utóbbiból 52 fillér áru foszforsavat kell venni előbbinek pótlására, de hozzá kell ehez számítani a fuvardiját is, melyet a szuperfoszfátnál a gyár vagonrakomány átvételénél megtérít, a Thomassalakknál nem. Az enytelenített csontlisztet kg. %-onként 37 fillér áron kínálják, tehát a fenti arány alapján 1 kg. vízben oldható foszforsav pótlására 55.5 fillér áru csontliszt-foszforsav kell.

Miután az árak változnak, ezen számítás csak például szolgál, de ezen példa alapján bármikor helyes számítás végezhetünk, ha a gyárosoktól vagy kereskedőktől bekért ajánlatok alapján fenti módon kalkulálunk.

Grabner Emil.

A mezőgazdasági kis postai szállítványok, Colis portaux agricoles. Franciaországban az oly régtől sürgetett ez eszmét megvalósítják. Ezek gyors szállítványok, a melyek csak élelmi szerek lehetnek: bányók, szopós malacok, lapinek, baromfi s szóval kis termetű házi állatok. A szállítványok tarifája a következő lesz:

kilométerig	20 kg suly frank	20—30 kg suly frank	30—40 kg. suly frank
1—100	1.50	1.50	1.50
101—150	1.50	1.50	2.—
151—200	1.50	2.—	2.50
201—250	2.—	2.75	3.—
251—300	2.—	2.75	3.50
301—400	2.50	3.50	4.50
401—600	3.—	4.25	5.50
601—900	3.50	5.—	6.50
900-on tul	4.—	5.75	7.50

Ebben a házhoz szállítás is benne van. Kár, hogy a praktikus eszme, mely a városiak ételmezését megkönnyíti és a gazdának lehetővé teszi élelmi szereinek értékesítését, nálunk eddig tervbe véve nincs.

A borok pasztörözése. Az »Allgemeine Wein-Zeitung« egyik legutóbbi számában dr. R. Haid, a klosterneuburgi magasabb szőlészeti tanfolyam asszisztense beszámol azon kísérletekről, melyeket nevezett intézet a francia »Salvator« pasztörözőgéppel végzett. A pasztörözésre legközelebb ugyanis bővebben ki fogunk térni, most csak azt említjük meg, hogy dr. Haid szerint a »Salvator« pasztörözőgép minden eddigi hasonló készüléket messze felülmúl.

Készáru-tőzsde 1909. szeptember hó 11-én.

Fajta	Hektoliterenkinti suly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		Hektoliterenkinti suly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
		Kor.-tól	Kor.-ig		Kor.-tól	Kor.-ig
		Buza:				
Tiszavidéki	75	—	—	79	28.10	28.50
"	76	—	—	80	28.20	28.70
"	77	27.50	27.75	81	—	—
"	78	27.70	28.—	82	—	—
Fehérmegyei	75	—	—	79	27.80	28.—
"	76	—	—	80	28.—	28.40
"	77	27.30	27.60	81	—	—
"	78	27.6	27.80	82	—	—
Pestvidéki	74	—	—	78	—	—
"	75	—	—	79	27.90	28.20
"	76	—	—	80	28.10	28.55
"	77	27.50	27.70	81	—	—
"	78	27.60	28.90	—	—	—
Bánsági	74	—	—	78	—	—
"	75	—	—	79	28.—	28.25
"	76	—	—	80	28.20	28.55
"	77	27.50	27.85	81	—	—
"	78	27.70	28.—	—	—	—
Bácskai	74	—	—	78	—	—
"	75	—	—	79	28.10	28.50
"	76	—	—	80	28.20	28.70
"	77	27.50	27.75	81	—	—
"	78	27.70	28.—	—	—	—
Rozs elsőrendű új	—	—	—	—	18.90	19.10
" középminőségű (új)	—	—	—	—	18.70	18.80
Árpa takarmányáru, elsőrendű	—	—	—	—	14.35	14.65
" másodrendű	—	—	—	—	14.—	14.20
Köles	—	—	—	—	—	—
Zab elsőrendű (új)	—	—	—	—	15.20	15.40
" középminőségű (új)	—	—	—	—	14.60	15.—
Tengeri belföldi	—	—	—	—	15.10	15.40
" román v. bolgár	—	—	—	—	—	—
Repcekaposza	—	—	—	—	—	—

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

Az előrehaladó időszak, nemkülömben a jelenlegi meleg, száraz időjárás folytán a zöldtakarmányozásra szolgáló magvak iránti kereslet megcsappant, miért is a forgalom az elmúlt héten kisebb volt, mint a megelőzőben. Most már leginkább csak bitorhere, homokbüköny és ősziborsó jön figyelembe. Eme magfajokból a termelők különben is alig ajánlanak valamit és a mennyiben a készletek is fogytán vannak, az árak változatlanok maradtak. Új termésű vöröshere-magból a napokban már meglehetősen érkeztek minták, melyek általában igen kielégítő minőségről tanuskodnak. Luczerna. Jóllehet e cikkben a terméskilátások csak közepesen mondhatók, mégis feltehető, hogy szükségletünk teljesen fedezve van. Semmiesetre sincs ok arra, hogy mint már némelyektől hallani lehet, a Turkesztáni luczerna hozassék be, melytől nem lehet eléggé óvakodni. Szükségesnek tartjuk ennél fogva is méltatlan figyelmeztetni ama beláthatatlan kárra, mely ezen származású mag elvetése által a mezőgazdaságot érheti. Értesülés szerint az ország némely vidékén a lóhere és luczernamag bevásárlások kartellbe léptek egymással és nem mulaszthatjuk el ezt a termelők tudomására juttatni. Idei termésű perje-fümagvakból is beérkeztek már az első minták, és úgy az angol mint az olasz igen szép minőségűek.

Jegyzése 'n ersá ué t 100 kilonként Buda res'en:

Idei termésű vöröshere-mag	K 116—124
Idei termésű, természetű	
arankamentes vöröshere-mag	» 130—140
Idei termésű luczernamag	» 120—124
Idei termésű, természetű	
arankamentes luczernamag	» 130—140
Muharmag	» 16—17
Homokbüköny	» 40—42
Ősziborsó	» 25—26

Szesz.

A szeszüzletben e héten a forgalom elég élénk volt és tartós vételkedv mellett a szeszárak a legutóbbi szilárd zárlatjegyzés szerint záródnak.

Elkelt *finomított szesz* nagyban adózva 176.50—K-ig, adózatlanul 57.50 K-ig azonnali és szeptember-októberi szállításra. Vidékről néhány tétel 1/2 K olcsóbban kelt.

Élesztő szesz nagyban adózva 175.50 K-ig, adózatlanul 56.50 K kelt el felsőmagyarországi szeszkereskedők által vásárolva.

Denaturált szesz hordóval együtt kötésre. 49—49.50 K-ig kelt el.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz fix árban 51—51.50 K jegyzésen alól 1.50—3 K kelt el kampany szállításra ab termelő állomás.

Budapesten a kontingens nyers szesz ára 54—55 K

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	176.50—177.— K
Finomított szesz adózatlan	57.50—58.— »
Élesztőszesz adózva	175.—175.50 »
Élesztőszesz adózatlan	56.—56.50 »
Nyers szesz adózva	174.50—175.— »
Denaturált szesz	49.—49.50 »

Kimutatás

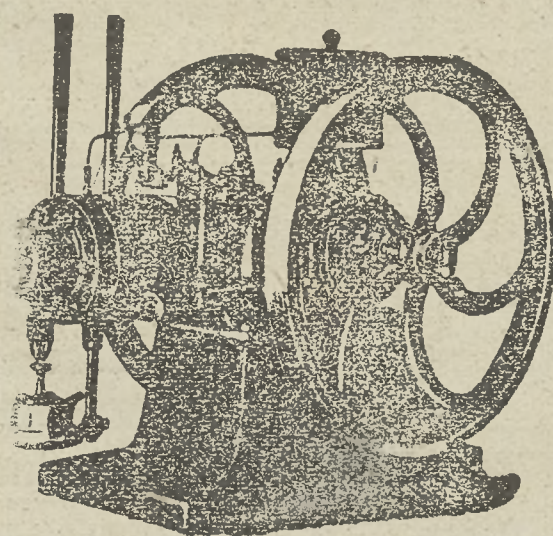
a hazai nyilvános áruraktárak és szövetségi gabonarakarok gabona és őrlemény forgalmáról és készleteiről.

1909. aug. 28-tól 1909. szept. 4-ig.

A forgalom és készletek részletezése	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
	mennyisége métermázsokban				
I. Készlet és forgalom.					
Készlet 1909. aug. hó 28-én	110000	135893	67278	44884	504523
Betét- 1909. aug. 28-tól rozás / 1909. szept. 4-ig	71627	26811	30275	27503	9396
Kitá- 1909. aug. 28-tól rozás / 1909. szept. 4-ig	36321	2760	10531	9810	38931
Készlet 1909. szept. hó 4-én	145306	159944	87022	62574	474888
II. Az 1909. szeptember hó 4-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áru- raktárak					
Bács	22152	5065	864	14711	106171
Berettyóújfalva	1238	1590	2370	1845	275
Békéscsaba	3441	412	1466	4079	17439
Brassó	—	—	—	—	11158
Budapest	25266	14381	7415	5670	185401
Csáktornya	5242	1737	202	—	14259
Czegléd	—	—	—	263	1010
Debreczen.	3804	29632	1202	1071	3475
Érmihályfalva	877	7750	151	5	7130
Fiume	3523	1248	8850	—	—
Győr	401	602	1599	—	17916
Kaba.	1300	202	334	160	—
Karczag	3474	96	849	169	1581
Kassa	658	225	2214	339	725
Kisujszállás	2874	18	1133	177	326
Kisvárdá	6600	18950	1850	—	—
Kolozsvár	—	—	—	—	—
Marosludas	1053	201	—	—	6263
Maros-Vásárhely	1143	—	141	250	—
Mátészalka	762	7913	159	401	4422
Mezőkaszony.	2616	325	199	577	856
Mezőtúr	6156	201	1556	161	4318
Miskolcz	2063	1364	17.8	279	1851
Nagybecskerek.	10668	1108	166	771	5361
Nagykanizsa.	3775	4217	898	51	4459
Nagyk roly	1956	4543	200	140	3742
Nagyszalonta	986	2910	1196	644	1369
Nagyzeben	4010	493	114	—	274
Nagy-Várad	2427	961	2254	426	—
Nyíregyháza.	3085	47373	—	—	—
Nyitra	808	72	6801	832	43
Páncsova	2350	—	—	—	4474
Pozsony	207	722	3575	—	2257
Szarvas	4024	46	1586	335	2197
Szatmár-Németi	—	1858	—	—	6322
Szeged	307	—	—	99	15525
Szoboszló	1316	—	1812	—	112
Szombathely.	2108	102	158	1587	200
Temesvár	3936	530	409	741	9944
Versecz	5488	604	1350	1478	10607
Eszék	—	—	—	—	—
Sziszek	1633	—	307	2262	27114
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	34	—	—	—	—
B) Szövetségi gabonarakarok.	13502	4126	120	159	36

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: Ordódy Lajos.

Wohanka-féle nyersolaj-motorok és lokomobilok

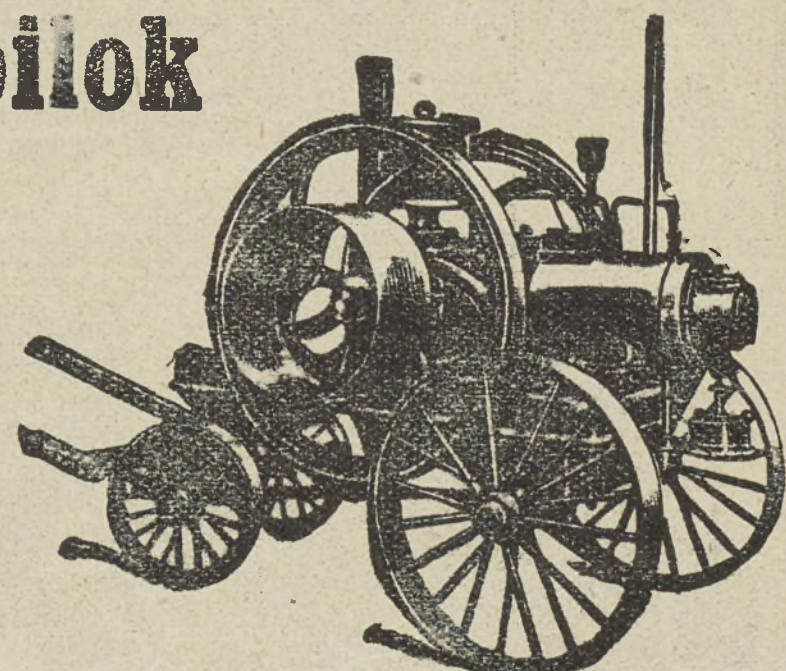

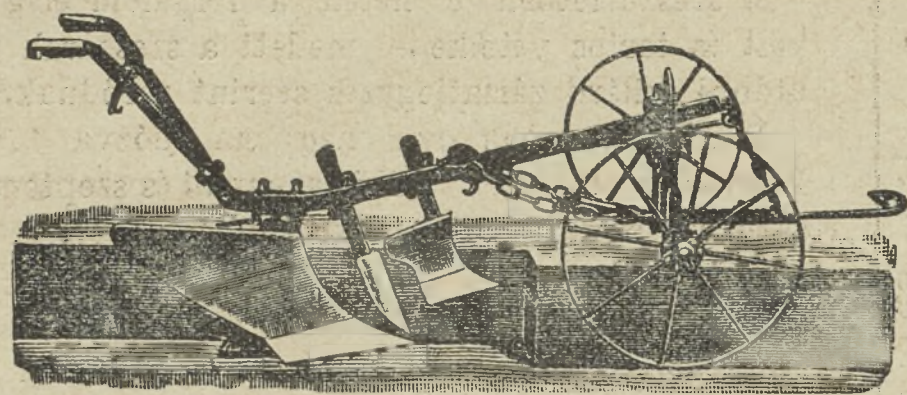
nem benzinnel hajtának, tehát a pénzügyi ellenőrzés, adómentes benzin kérvényezése stb. nem szükséges.

Üzemeltetési költségek: a motor nagyságához képest óránként és lóerőnként 2 1/4—1 1/2 fillér SZAVATOSSÁG mellett. Rendkívül csendes és egyenletes járása, tehát minden üzemre alkalmasak. Nincsenek szelepek, sem gyújtócső, sem lámpa, tehát tűzveszély és robbanás kizárva.

»»»»» Kimerítő felvilágosítást ingyen és bérmentve ad

Wohanka és Társa Budapest, VI., Váci-körút 76. Hazai gyártmány.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acélöntvény-testekkel, páncél-lemezekkel,

□ acélgerendelylyel,

☛ állítható szarvakkal, önzetetéssel.

Többvasú ekék.

Finom-, szántás-, csukló- és rét-boronák,

háromtagu és egytagu hengerek,

Superior sorvetőgépek, triőrök.

UMRATH és TSA

Budapest, V., Váci-körút 60.

Gőzeséplőkészletek 12 HP-ig. Ipari mozgonyok 200 HP-ig.

tejhűtőkés
tejgazdasági eszközök

kaphatók
Első magyar
tejgazdasági gép-
és
eszköz-gyár
FUCHS és SCHLICHTER
Budapest, VI., Jász-utca 7
ARJEGYZÉK
INGYENÉS BÉRMENTVE

Ágybavizelés.

Azonnali szabadulásért jótállás. Felvilágosítás díjtalan. Kor és nem megadandó. Fényes köszönő levelek. Orvosi ajánlva. „Sanitas” intézet Velburg P. 221. Bayern.

Eladó

ház Budafokon, Erzsébet-utca 25. 2 szoba, 2 konyha, melléképítmények, vízvezeték, nagy udvar. Az átvételhez 2000 frt készpénz szükséges. Ajánlatok ezen lap kiadóhivatalához kéretnek 922. szám alatt.

GAZDÁK figyelmébe!

50%
olcsóbb,

M. kir. szabad.
12321-900 A. 905.
mint bármely más világító anyag a
pyroleum

világítása.

A pyroleum szagtalan, nem füstöl, nem gyúlékony és már
több ezer uradalomban bevezetett.

Számos elismerő levél nálam betekinthező. Próbaküldemények 2 korona utánvét mellett. Kívánatra prospectus ingyen és bérmentve

Degen Jakab

BUDAPEST,
IX. ker., Közraktár-utca 23.

Hováth István mezőturi Karakul félvér tenyésztéséből 20 darab 5-6 éves anyajuh és 15 drb — ³/₄ éves től 4 évesig — tenyészkos eladó. Értekezhetni a tulajdonossal Mezőturon.

MODERN

olcsó gazdasági épületek és családházak tervezését, költségvetés készítését, felépítését is elvállalja

Vladár Pál építész

okl. kőműves és ácsmester
Budapest, VIII., Kenyérmező-ú 3/a.

13231. sz. 1909.

Temesvári vásár-hirdetés.
Az idei Temesvári Szent Mihály

országos vásár

f. é. szeptember hó 23-tól bezárólag szeptember hó 27-éig fog megtartatni. Mindenféle állat felhajtása az országos vásárra szeptember hó 23-tól, csütörtökön reggeli 5 órától kezdve meg van engedve. Temesvárott, 1909. augusztus 19.

A városi főkapitányságtól:
Beé Ferencz, főkapitány.

Szénát, szalmát

veszek és eladok

bármily nagy mennyiségben, felpréseléshez modern ló- és gőzpreseim adom. Ajánlatok:

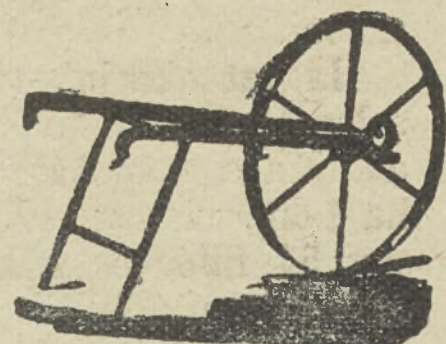
Schreier Béla

takarmánynagykereskedő

Budapest, Népszínház-utca 22.

TELEFON 20-52.

Gyors, pontos, olcsó földmérés!

Stadel-Torkos földmérő-taliga. Világhírű szabadalom 18 államban. Kapható Stadel gépgyárában, Győrött.

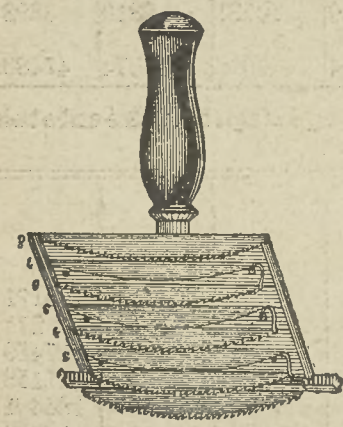
szőlő trágyázása.

Irta: Ordódy Lajos.

Ára 3 korona.

Ajánlott küldéssel 3.45 kor. Utánvétellel küldve 3.65 kor. Gyakorlati útmutatás arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és műkereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessük. Megszerezhető a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatalában

Budapest, IV., Múzeum-körút 7.

Vakaró

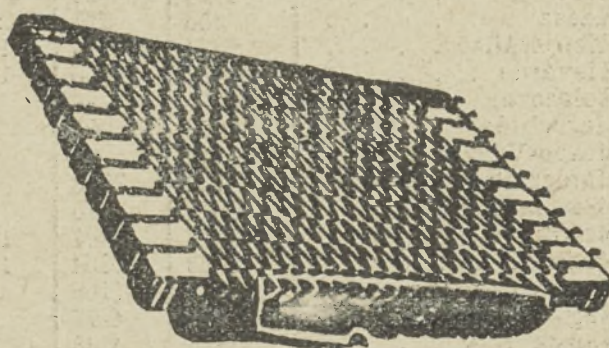
árban, kivitelben és erősségben konkurencia nélkül, szállít a „Striegel, Blech- und Metallwarenfabrik” Lichtenwörth a/d. Lajta.

„UNIKUM” magas tűzálló képességű takarékröstélyok!

Tartós !!

Nem salakosodik!

Nem görbül !!

Nagy

szénmeg-
takarítás !!

Azonkívül jutányosan szállítunk bármely más rendszerű röstélyokat is. A Van-Baerle-féle S. S. jegyű kazánköszöda nem titkos szer

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki nagykereskedés és hat. eng. villamossági vállalat

BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCZA 23. SZÁM

100 pár díszlőszerszám.

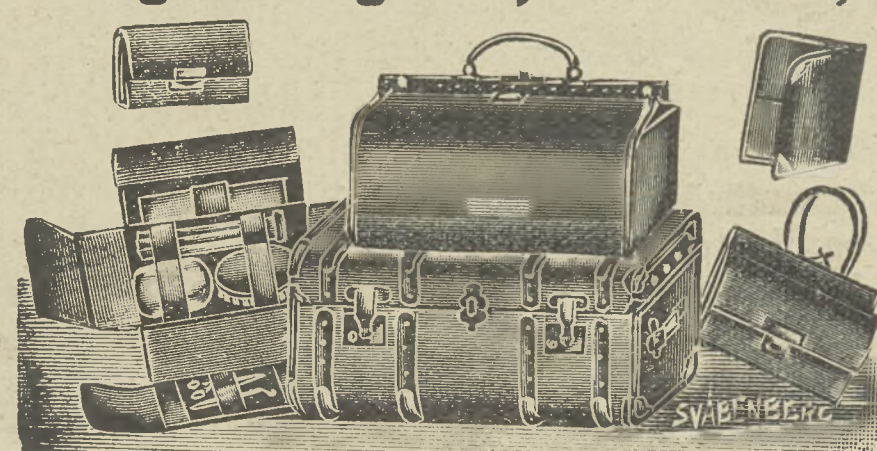

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítésűek, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótarak, régi és új esőköpenyek, halinacszmák, zöld munkászsabonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férf-, női- és gyermek-nyergesek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyepelősátrak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok olcsóbban mint bárhol kaphatók.

Wien, IX., Trödlerhalle 105. — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

Langenberg Ede, bőröndös, Budapest

Váci-körút
38. szám.

Utazási bőröndök, női kézi táskák, dohány- és levél-tárczák. Saját gyártmány.

Az országos állatkiállítás pavillonjain használatban volt új kazal-, gép-, szekér- és repcze-ponyvák 40% engedménnyel kaphatók. **NAGEL ADOLF** Budapest, V., Arany János-utca 10. sz. Zsák- és ponyva-kölcsönző intézet, manilla, kézi kéveköttő és kötélgyártás. Telefon 35-92. Táviratczim: Nagela.

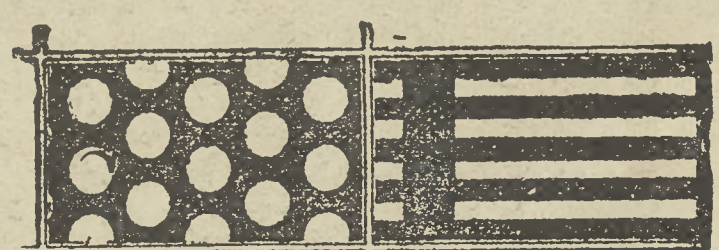
Stahel és Lenner

Trieur- és lemez-
lyukasztó-gyár

BUDAPEST.

Ajánljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta LEMÉZROSTA gőz-
oséplő gépek számára.

Magyar szabad. 41461 sz.
Orosz szabad. 13184 sz.

Osztrák szabad. 24190 és 36532 sz.
Német szabad. 171497 és 197235 sz.

„REKORD II.” szab. sorvetőgép

a losonezi mezőgazdasági gépgyár gyártmánya

sorba vet — sorba trágyáz.

A sorbatrágyázás
bámulatos termés-
többletet
eredményez.

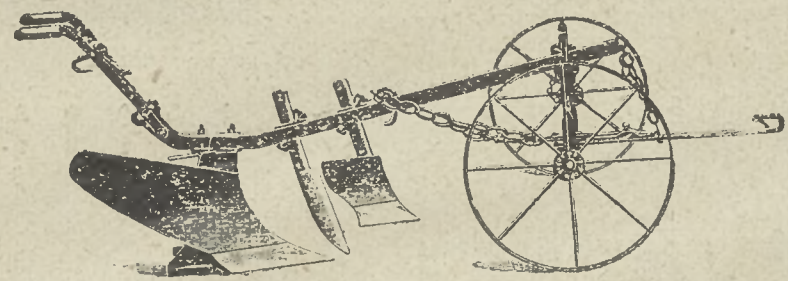
A sorbatrágyázás
által kb. 50% mü-
trágya megtakarítás
érhető el.

Könnyű súlyú és sokoldalúan használható vetőgép. Minden látszólagosan hasonló külföldi gyártmányt felülmul.

Uradalmaknak szívesen küldjük próbára gépeinket.

Bővebb felvilágosítással és árjegyzékkel szívesen szolgálunk.

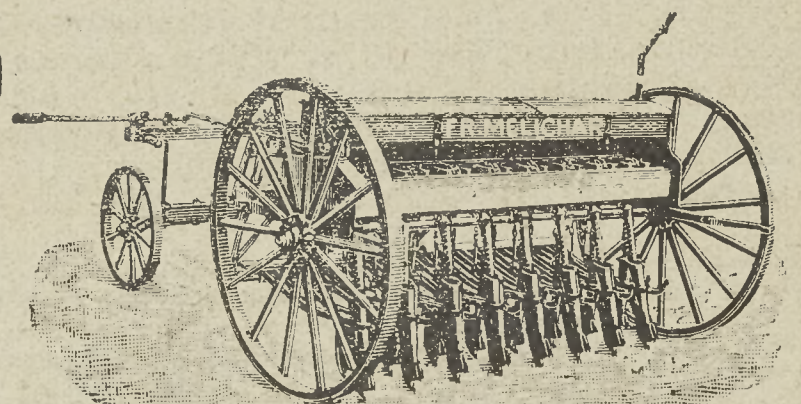
A M. Kir. Államvasutak Gépgyárának Vezérügynöksége, Budapest, V., Váci-körut 32.

Bächer - Melichar

Rudolf

Ferencz

eke gyára ajánlja
utólérhetetlen

gyártmányait, elsőrendű anyagból készült,
tökéletes szerkezetű

egy- és többvasu egyetemes aczélekeit,
aczélboronáit, répa- és burgonyakiszántóit,
cultivátorait és minden egyéb talajművelő
eszközeit.

páros soru „Unicum Drill”
páratlan soru „Fortuna Drill”

vetőgépei

felülmulhatatlanok

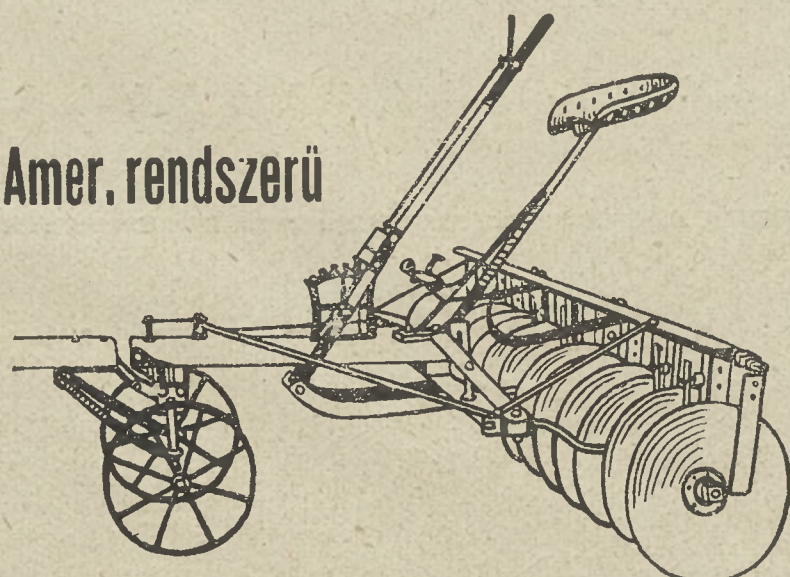
Értéktelen utánzatoktól tessék óvakodni!

UJDONSÁG!

IMPERATOR

mütrágyaszórával egyesített
sorvetőgép.

Amer. rendszerű

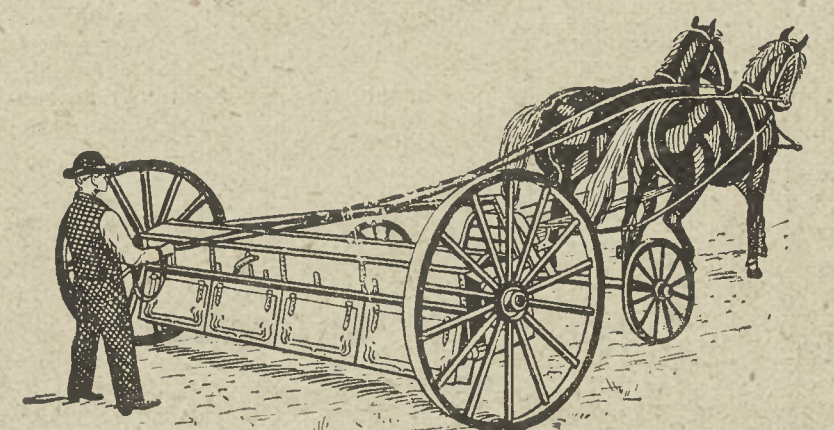

Tárcsás boronáit.

BUDAPEST

VI., Nagymező-u. 68.

Árjegyzékkel vagy árajánlattal
készséggel szolgálunk.

Mütrágya-szóró.

BÁRDOS ÉS BRACHFELD

MŰSZAKI ÉS VILLAMOSSÁGI VÁLLALAT.

BUDAPEST VI. GYÁR UTCA 5 SZ.

MOTOROSZTÁLY:

BENZINMOTOROK, BENZINLOCOMOBILOK, ÉS CÉPLŐKÉSZLETEK, SZIVOGÁZMOTOROK, MAGAS NYOMÁSÚ NYERSOLAJMOTOROK. MALOM BERENDEZÉSEK.

ÁRJEGYZÉK INGYEN ÉS BÉRMENTVE

ZONGORA,

= pianó, harmonium =

csakis szolid gyártmányu angol mechanikával, a pécsi kiállításon az aranyéremmel kitüntetve, köztük Ehrbar & Schweighoffer, a legolcsóbb árak mellett.

Javítások és hangolások szakszerű kivitele. — Olcsó bérlet.

DEHMAL KÁROLY, zongoragyáros,
Budapest, IV., Károly-körút 20. szám.

GŐZEKÉK,

gőz uti hengerek és uti mozdonyok

cséplőgépek hajtására, az osztrák bánya- és kohóművek társaság vasműveiből.

A készülékek választását illetőleg mezőgazdasági szaktanácssal készséggel szolgálunk.

Szíves megkeresések **Zentral Direction der Oesterreichischen Berg- u. Hüttenwerks Gesellschaft, Teschen, Osztrák-Szilézia,** vagy: az osztrák bánya- és kohászati társaság magyarországi képviselőéhez, Mayer Pál főhercegi felügyelő, Budapest, VIII., József-utca 16-18. kéretnek.

Őszi borsó 28.— kor.
 Jánosnapi rozs 22.— „
 Őszi árpa 18.— „

Gróf Zeleki Árvéd
 uradalmában
Koneza.

Muraközi

hidegvérű (nóri) igás
tenyészlovak,
tenyészmenek
 és
választott csikók

nak közvetlen a tenyésztőtől vagy vásárokon való beszerzésénél szolgálataimat a t. gazdaközönség b. figyelmébe ajánlom. A vásárok jegyzékét kívánatra szívesen megküldöm. Leglelkismeretesebb kiszolgálás.

la referenciák!
Fischl Jakab
Ligetvár
 posta **Murakirály** (Muraköz).
 Sürgőnyezim:
Xp. Fischl Murakirály.
 Küldőnez Ligetvár.

Legjobb minőségű **kocsányos és kocsánytalan tölgymakkot,**
 kitűnő csiraképeségű
jegenyefenyő-magot,
 vevőim által elismert jóminőségű **tűlevelű, lomblevelű és gyümölcsmagvakat** erdő-sítési célokra, több millió saját nevelésű **tűlevelű és lomblevelű csemetét,** diszfát, sorfát, **párosításhoz iskolázott gyümölcsvadoncot. Vadetetésre csicsókát, vadgesztenyét** szállít:

Faragó Béla cs. és kir. udv. szállító **Zalaegerszeg.**
ÁRJEGYZÉKET SZÍVESEN KÜLDÖK.

Kocsigyártás.

Budapesti kovacs- és kocsigyártóipartestület védnöksége alatt álló
Kocsi Árucarnok Szövetkezet
BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

A TEJ

azonjermény, melyet a gazda mindentől leggyorsabban értékesíteni tud. Fontos azonban a tejet a legnagyobb hasznót hozó módon értékesíthetni s ez csakis úgy érhető el, ha a tej a „Tubular“ separator által tejfölzöttetik, mely által a legjobb és legtöbb vaj nyerhető. — A „Tubular“ a tejből hozandó hasznót circa 23-60%-al emeli! A „Tubular“ szerkezete állandó garancia alatt áll. — Óreg, mástajta separatorok fizetési törlesztéskép átvételnek. — Kérje a 47-ik számú katalogust, melyet díjtalanul, bérmentve küldünk.

Főkepviseelő Magyarország részére:
WEISZ JAKAB,
BUDAPEST, V. LIPÓT-KÖRUT 7. SZ.

„Tubular“ separatorok gőzturbinával vagy szíjhajtással specialitások és legjobbak ezen a téren.

ASODRONYŰVEGES ISTÁLLÓABLAK

★ UJDONSÁGOK ★

EZEN, VALAMINT MINDENMŰ VASSZERKEZETI MUNKÁLATOKAT ELVÁLLAL ÉS ELKÉSZÍT **FARKAS ÉS TÁRSA** VASSZERKEZETI CÉGÁRA

BUDAPEST VI. LEHEL UTCA 8. TELEFON 82-70.

Bő gyakorlati tapasztalatok alapján készít: **Pálmaházakat, növényházakat, télikerteket, továbbá a Farkas-féle „REFORM“ melegágyablakokat, melyek minden eddigit felülmúlnak. A növényházak és télikertek tervezésénél Bernolák Gábor ur, budapesti neves kereskedelmi kertész gyakorlati szak-tudásával közreműködik.**

Tervek és költségvetésekkel készséggel szolgálunk. Kérjen ingyen ár, egyzékét!

Farkas és Tsa
Budapest,
VI., Lehel-utca 8/g.

GAZDASÁGBANNEL KÜLDHETETLENEK

Lóárverési hirdetmény.

Folyó évi október 2. és 4-én a cs. és kir. 4. vonatsztály által Budapest, Aréna-ut 51. szám, vonatlaktanya udvarán körülbelül 150 kiselejtezett szolgálati ló árverés útján eladatik.

Az árverezés reggel 8 órakor kezdődik.

Szőlőbirtokosok figyelmébe!

Schulhof Adolf nagykanizsai bornagykereskedő elhalálozása folytán a pinceszet egy része felosztván, körülbelül 2-3000 hektoliternyi, elsőrendű kiváló minőségű 4-10 esztendő **ászkhordó** 20 hektoliterrel 100 hektoliterig terjedő nagyságban eladásra kerül. — Ugyanott 250-800 literig is jutányosan eladatnak. Érdeklődők a hordókat **Schulhof Adolf** cég üzlettelépén Nagykanizsán bármikor megtekinthetik.

MAGYARHON ELSŐ, LEGNAGYOBB ÉS LEGJOBB HIRNEVŐ ÓRAÜZLETE.

Alapított 1847.

Brausweller Janos
Szegeden. Cs. és kir. kizárólagosan
szab. chronometer- és műtóra, főtálalója
a remontoir ingaóráknak
stb. stb.

**ÓRÁK, ÉKSZEREK 10-évi jótállással
RÉSZLETFIZETÉSRE**

Képes árjegyzék bérmentve. Javítások pontosan eszközöltetnek.

LŐRINCZ ISTVÁN

angol lovagló csizmák, valamint önkéntesi
huszár- és tüzér-csizmák egyedüli készítője.
Nagy választék a készletben.

Budapest, IV., Muzeum-körut 5.

Arany érem Szeged 1899
Arany érem Budapest 1899
Arany érem Pozsony 1902
hydraulikus sajtóért.

Hydraulikus sajtók
szőlő és gyümölcsmust sajtólásra a nagy üzem számára, 2 kitolható kosárral vagy 1 kosárral.

Már igen tetemes számban tüzembe helyeztetett.

Gyártanak és szállítanak jótállás mellett mint különlegességet a legújabb szerkezetben.

MAYFARTH PH. és TÁRSA, BÉCS, II/1.
különlegességi gyár gyümölcsértékesítési gépekben.
Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve. — Megrendelések idejekorán kéretnek.

Vetőmag-csávázó és üszögös magot kiválasztó gép.

A vetőmag üszögspiráinak ártalmatlanná tétele és kiválasztása az üszögös magvaknak. — Könnyen kezelhető! Nagy munkaeredmény! 100 kg. gabona csávázásának költsége csak 7 1/2 fillér.

Maschinenfabrik Akt.-Ges. N. Heid, Stockerau, bei Wien.

Magyarország legnagyobb és legelterjedtebb szőlészeti szaklapja a

Borászati Lapok

mely újévtől kezdve 42-ik évfolyamában hetenkint jelenik meg igen bő és változatos tartalommal.

Ezen szaklap a **legsokoldalubb és legtartalmasabb szőlészeti ujság**, mely minden más külföldi vagy hazai szaklap olvasását föllegessé teszi. — A **Borászati Lapok** a „Magyar Szőlősgazdák Országos Egyesületé”-nek hivatalos közlönye.

Minden előfizető évenként két nagy színes műmellékletet kap, valamely magyar szőlőfaj hű képét. Ingyen állapítja meg a szerkesztőség a beküldött tökerészekből vagy állatokból a fellépett **szőlőbetegséget** vagy **rovart** és az ellenük való védekezést és kimerítő választ ad minden hozzáintézett szakkérdésre. Kéthetes ingyen melléklete a „Gazdasági Tanácsadó”, mely a mezőgazdaság, állattenyésztés, gyümölcsészet, méhészet stb. kérdéseivel foglalkozik.

Laptulajdonos: Szerkesztéséért és kiadásáért felel:
BAROSS KÁROLY Örököse. Dr. DRUCKER JENŐ.

A lap előfizetési ára:
Egész évre 12.— korona. Félévre 6.— korona. Negyedévre 3.— korona. Mutatványszámot 3 héten át szívesen küld a „Borászati Lapok” kiadóhivatala Budapest, IX. ker., Üllői-ut 25. sz., II. em. II.

Dió- és kőrísfa

10—100 darabszámra, de nagy mennyiségekben is vételre kerestetik. Utbaigazítással szolgál a „Gazdasági Lapok” kiadóhivatala 925. szám alatt.

Szénát és szalmát

nagy mennyiségben az ország bármely állomásán veszek. Átvétel eladó tetszése szerint. Préseléshez legmodernebb gőzpreseket adok és az áruért a legmagasabb árt fizetem.

Nyitrai Andor
széna- és szalma-nagykereskedő,
cs. és kir. katonai szállító

Pécsett.

KLINGER HENRIK

(Gyártelepek: Első magyar vitorlavászon-, len- és jutaárugyár Pozsonyban. Házi-ipar-vállalat Liptószentmiklóson. Székely szövőgyár és házi-ipar-vállalat Sepsiszentgyörgyön.)

Raktár:

Budapest, V., Szabadság-tér 11.

Ajánlja készítményeit, u. m.

lisztes, korpá- és gabona-**ZSÁKOKAT**

lenből, kenderből és jutából, varrással vagy varrás nélkül. Továbbá vizmentes ponyvákat gépekre és kazlakra, nyers szekér- és repceponyvákat, nyers és ruggantázott kender-tömlőket, vízvedreket, vizmentes lótarakokat, vászon-sátrakat, esőköpenyeket, stb.

Mintákat kívánatra ingyen és bérmentve küldök.

TARLÓHÁNTÁSRA:

Hirneves „OSBORNE” tárcsásboronákat, uj, négyvasu HÁNTÓEKÉKET, egy- és kétvasu ACZÉLEKÉKET, szabadalmazott „PANNONIA” és „MOSONI DRILL” sorvetőgépeket, CAMPBELL talajtömörítőket, rostákat és trieurókat, borsajtókat stb. szállit:

„KÜHNE” mezőgazdasági gépgyár r.-t. **MOSONBAN**

Főraktár: Budapest, VI., Váci-körut 57/a. Flókraktárak: Debreczen és Temesvár.

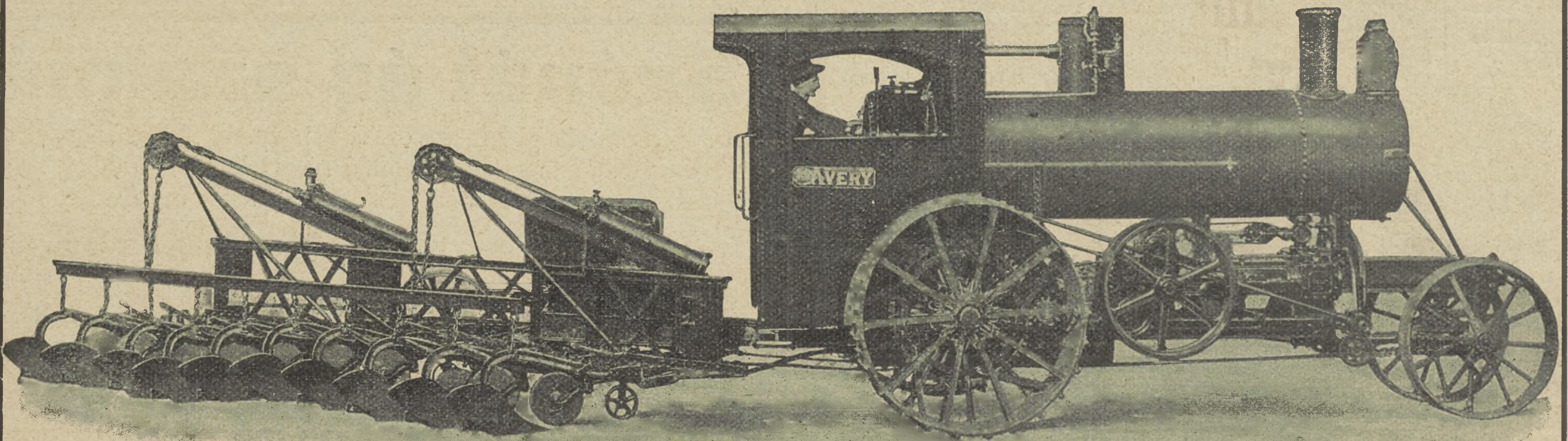
A világ legmodernebb, legolcsóbb üzemű

egyetemes

gőzekéje

az **AVERY** Manufacturing Co. Peoria Ill. gyármánya.

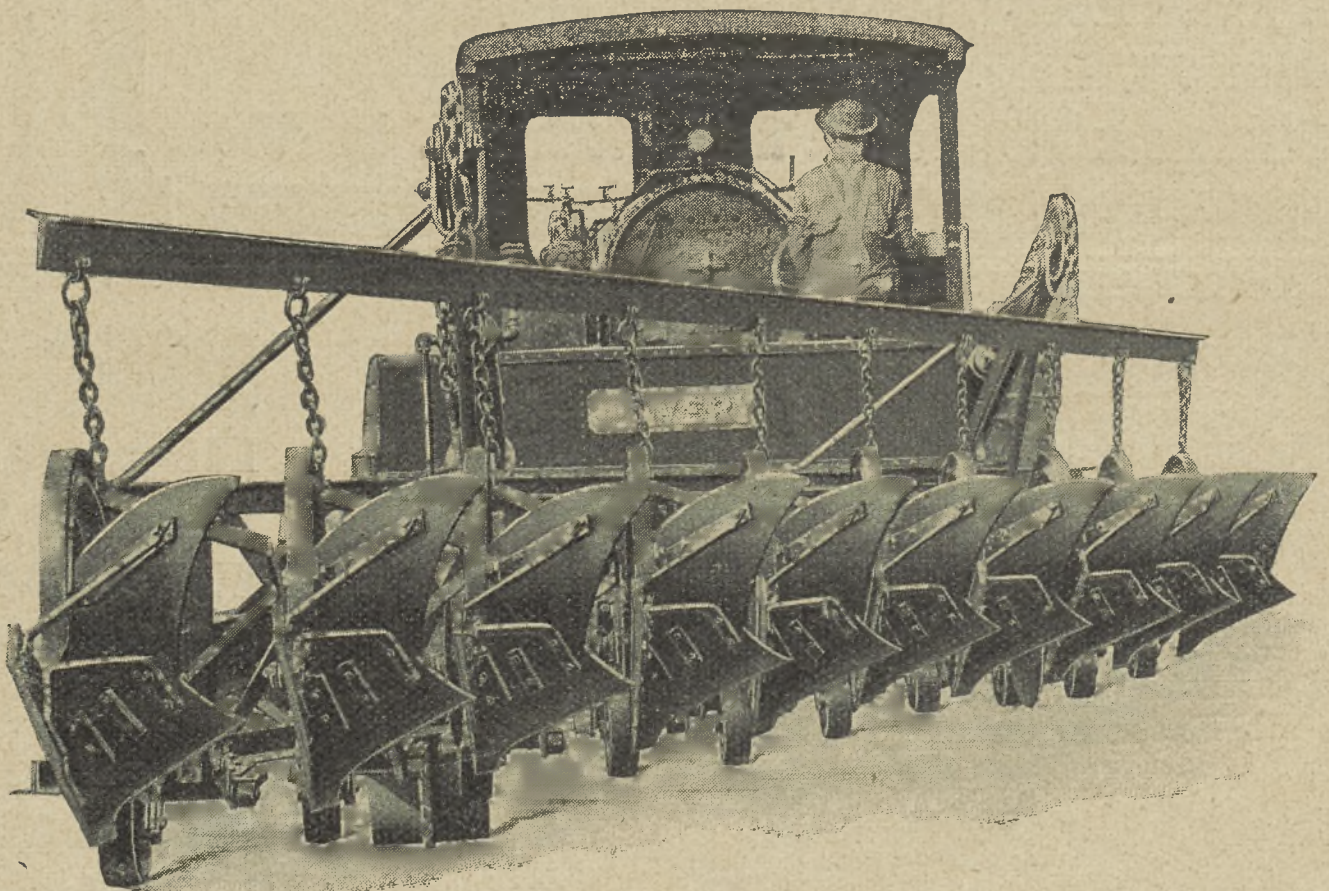
Kéthengeres, kb. 100 ind. lóerejű precíz gőzgép **tíz** merőleges irányban mozgó eketesttel, melyek a talaj minden egyenetlenségéhez hozzásimulnak s hullámos talajon is mindig pontosan a beállításnak megfelelő mélységben dolgoznak.

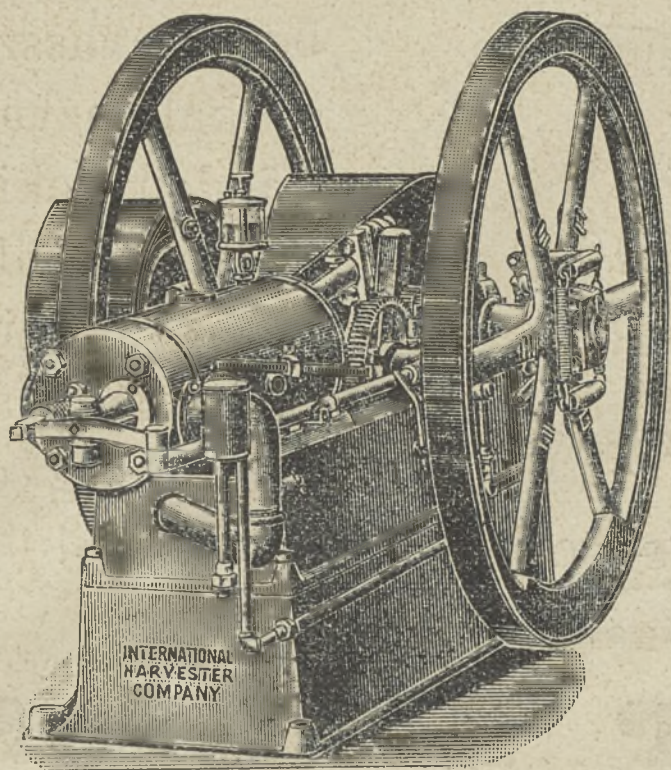
Fogási szélesség teljes két öl. ✕✕ Szántási mélység 3"-tól 12"-ig. ✕✕ Automatikus ekekiemelés gőzdaruval. ✕✕ Gőzkormányzó készülék. ✕✕ Vizvétel menetközben.

**Messzemenő garanciák. ✕✕ Olcsó vételár. ✕✕ Kényelmes fizetési módok. ✕✕ Egyed-
árusítás:**

**Bächer Rudolf,
Melichar Ferenc**

Budapest, VI., Nagymező-utca 68.

I. H. C. benzine motor.

Mc CORMICK

Harvesting Machine Comp., Chicago, U. S. A.

Igazgatóság és főraktár:

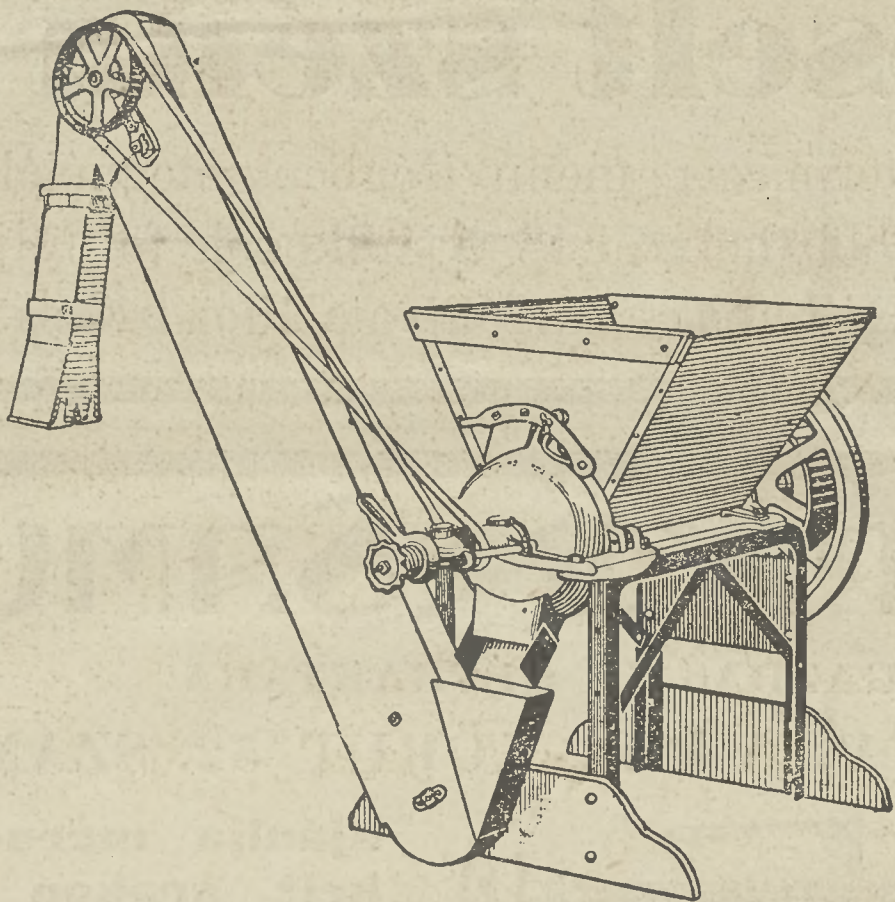
Budapest, V., Alkotmány-utca 12. sz.

I. H. C. BENZINMOTOROK

1—25 tényleges lóerővel stabil felállításra és lokomobil alakban mint takarmánykészítő, vizszivattyuzó és cséplőmotorok rohamosan terjednek, mert **üzemük a legegyszerűbb, legbiztosabb és legolcsóbb.**

Gazdasági czélokra csakis az eredeti amerikai I. H. C. benzine motor felel meg, mert kezelését az egyszerű béres is elsajátítja.

Teljes modern takarmánykamra-berendezést a legjutányosabb árban szállítunk és azok tervezését műszaki közlegeinkkel díjmentesen végezzük.

„International“ egytengelyes csövestengeri-daráló gép.

Mc Cormick TÁRCSÁSBORONÁK

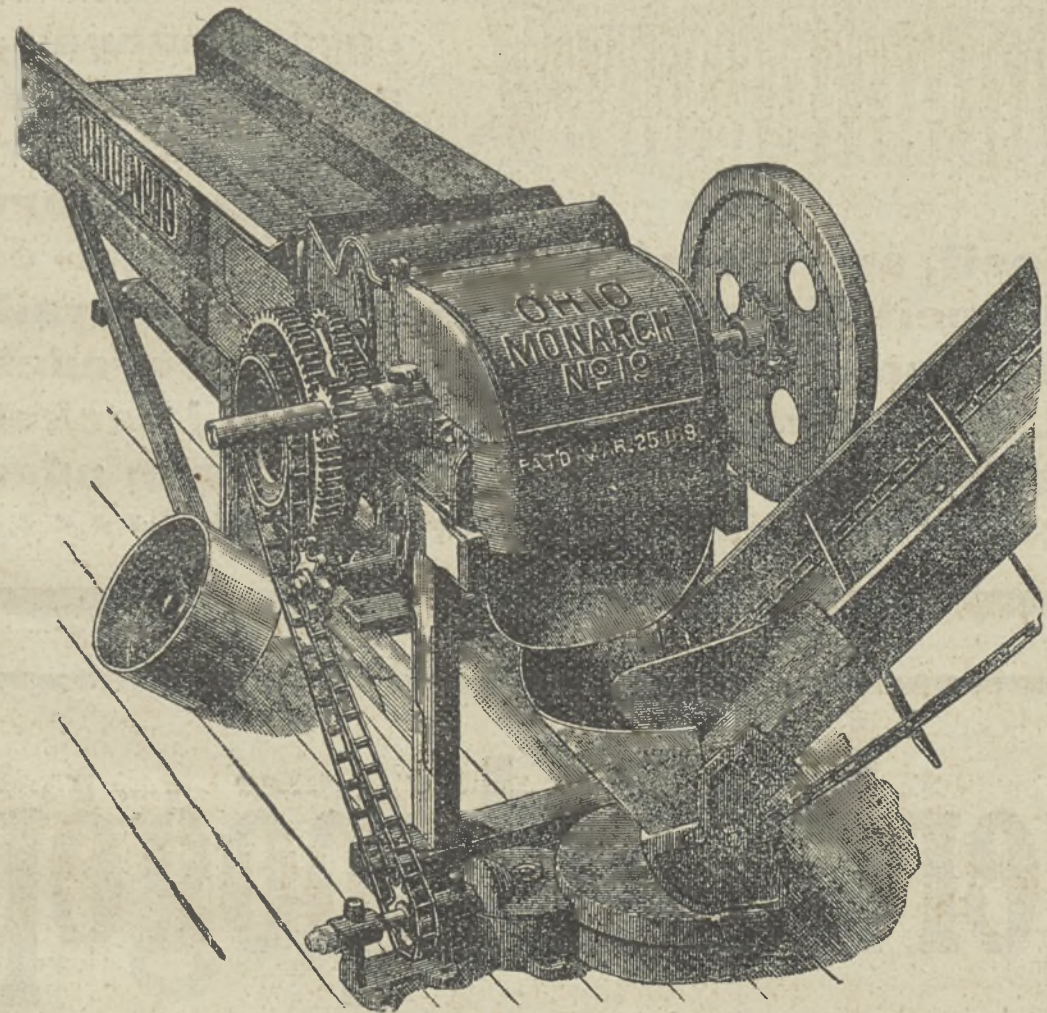
egyenletes munkájuk, könnyű vontatásuk, legerősebb szerkezetük és legkiválóbb anyaguk révén a legkedveltebbek és legelterjedtebbek. **A tavaszi szántásokra a legujabb szabadalmazott és a hazai viszonyoknak teljesen megfelelő Mc Cormick**

tárcsás boronát

már most kérjük megrendelni, miután gyárunk különben nem képes az óriási szükségletet idejében szállítani.

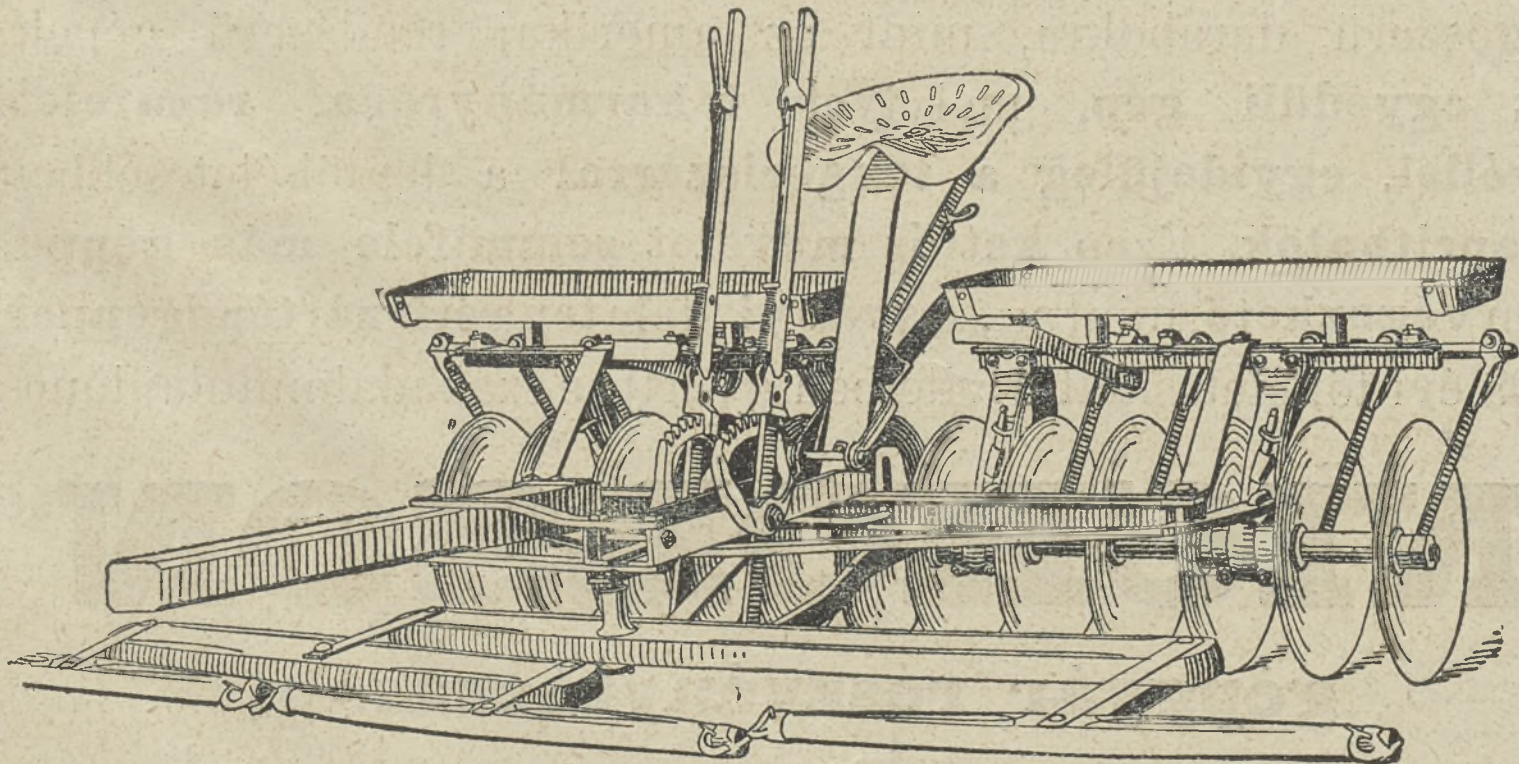
„OHIO“ = eredeti amerikai = takarmánykészítő gépeinket

államilag szubvencionált községek mint a legjobbnak bizonyult gépet óriási mennyiségben vásárolják.

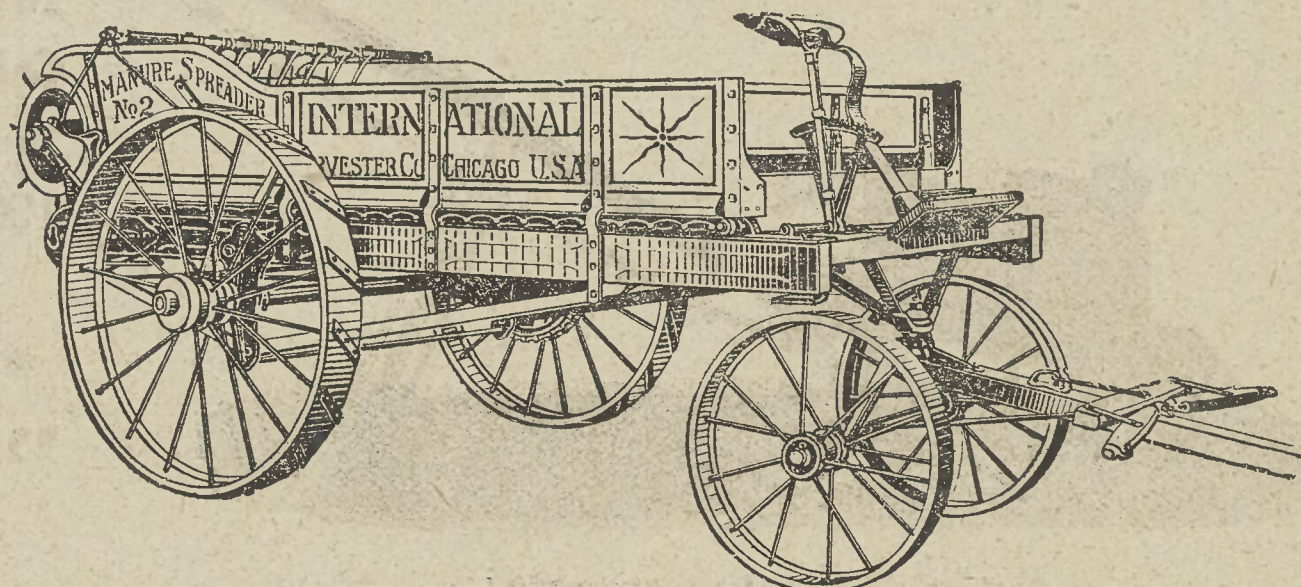

„Ohio“ tengersizártépő gép.

Képes árjegyzéket kívánatra díjmentesen küldünk.

Mc Cormick tárcsásborona.

„International“ istállótrágyaszórókocsi.

ALAPITTATOTT 1850-ben.

TELEFON 42-50.

— EREDETI —
FOWLER-FÉLE GŐZEKÉK

— PÁRATLANOK —

munkateljesítményben, tartósságban és az üzemben való takarékoságban

JOHN FOWLER & Co

■ BUDAPEST—KELENFÖLD ■

vasutállomással szemben.

HOMOK — **ARANY**

A LEGJOBB ÉS LEGOLCSÓBB ÉPÍTŐANYAG

a homokból, cementtel vagy mészszel készült falazótégla, tetőcserép, fal és padlólapok, csövek stb., Dr. Gaspary rendszere szerint előállítva, Dr. Gaspary kézi vagy erőhajtásra berendezett gépein vagy formáin, a legkülönbözőbb árakban. — A 84. számú ismertetési broszúra ingyen. — Levelezés és nyomtatványok magyar nyelven.

LEIPZIGER CEMENTINDUSTRIE Dr. GASPARY & Co.
 MARKRANSTÄDT, Leipzig mellett (Németország).

Őszi vetésre ajánljuk több éven át a legnagyobb gondal történt művelés és a leglelkiismeretesebb válogatás által megnevesített bőtermő **SEGESDI** (somogyi)

tarbuzánkat,

melyről igen sok gazda elismerő értesítése és a magyaróvári m. kir. gazd. akadémia növénytermelési tanszékének 1907. évi kimutatása szerint, a termelési kísérletre vetett 4-féle hazai buzaféleség között a legnagyobb szemtermést adta. **Gróf Széchényi Bertalan jószágfelügyelőse,** posta és sürgöny **Felsőseged,** vasutállomás **Segesd** és Beleg.

Sertés-eladások és vételek

zöltetnek, úgy sovány, mint hizott állatokban:

legjobban és legpontosabban eszközöltek:

URL REZSŐ
 sertésbizományosnál

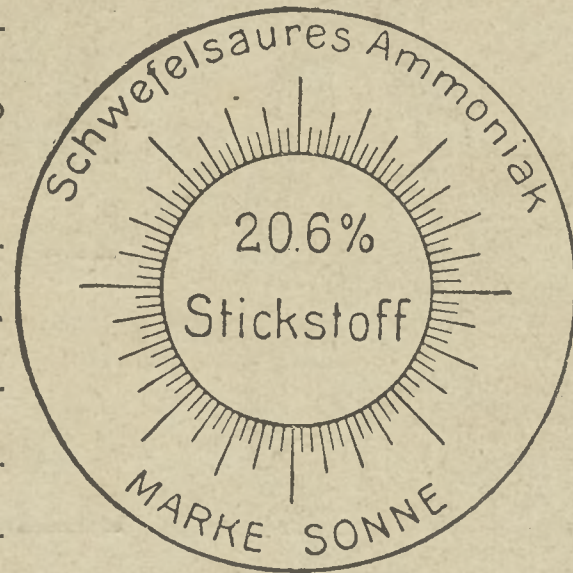
Budapest, VIII., Népszínház-utca 22.
 (Polgári serfözde bérpalota.)

Telefon 97-05 interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

KÉNSAVAS AMMONIAK

ered. „Nap“ védjegyü, 20½% légenyirtással, a jelenkor legkitűnőbb nitrogén-trágyája, részben öszszel, rész-

ben tavasszal alkalmazva, minden tekintetben felülmulja a chilisalétromot, árban pedig olcsóbb!

Bővebb felvilágosítással szolgál:

Kalmár Vilmos

Budapest, VI. ker., Andrassy-ut 49. szám.

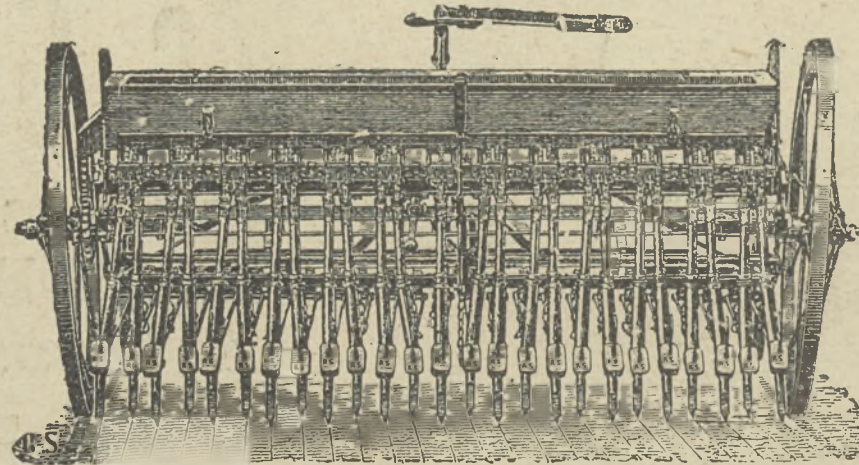
Préselt széna

több ezer métermázsa mennyiségben megvételre kerestetik, ha több helyről is. Ajánlkozók forduljanak a „Gazdasági Lapok“ kiadóhivatalához 925. sz. a.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA

BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52. SZÁM.

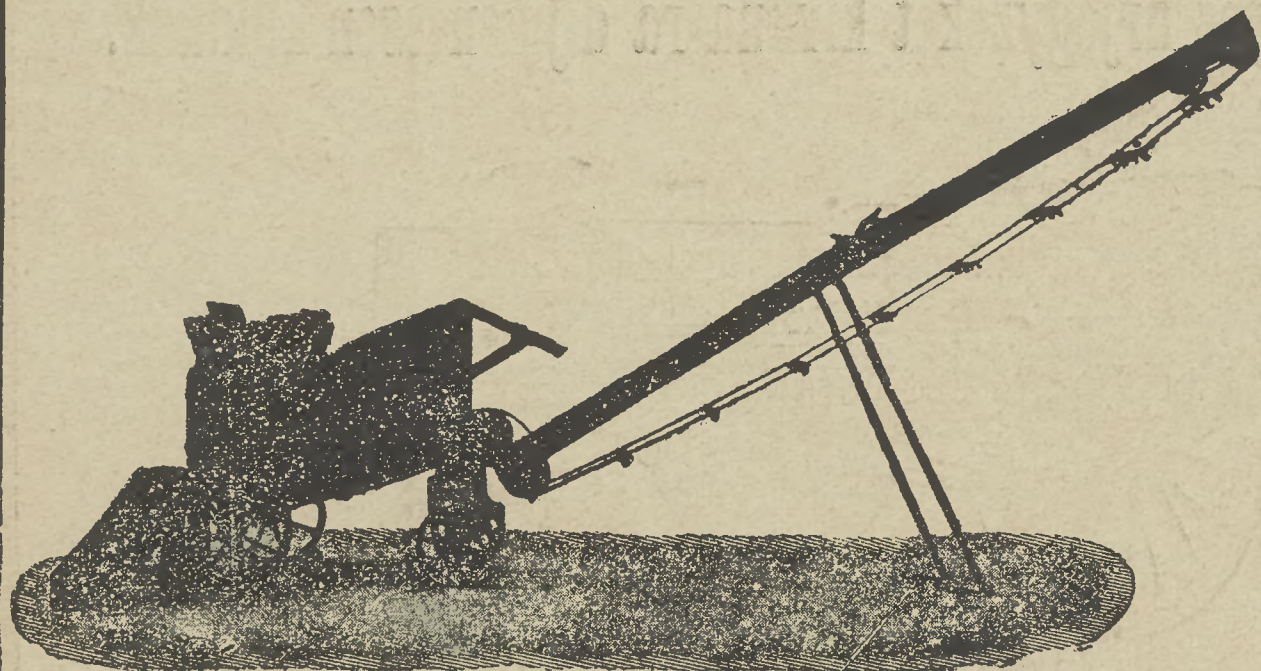
Ajánlja mérsékelt árakon a jelen időnyre: **SACK RUDOLF** elismert kitűnő gyártmányait, aczélekeit, vasboronáit, könnyű és szilárd

sorvetőgépeit, szecs kavagó-, tengeriszártépő- és répavágó-gépeit, elsőrendű biztonsági járgányait, **DEERING**-féle amerikai tárcsásboronáit, eredeti „**WESTFALIA**“ műtrágyaszóró-gépeit, a jelenkor legjobb takarmánypároló-készülékeit és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

Az Ásványi-féle szabadalmazott

tengeriszártépőgép

az **egyedüli** szerkezet, mely a tengeriszárt minden részeiben a **legtökéletesebben feltépi** és nem vágja dugószerű darabokra, mint az amerikai rendszerű gépek. **Az egyedüli gép, melylyel takarmányrépa, répafejek levéllel, egyidejűleg a tengeriszárral a legtökéletesebben felaprithatók.** Ezen kettős művelet semmiféle más géppel nem végezhető, mint az „**Ásványi**“-féle tengeriszártépőgéppel. 1909. évi tökéletesített kivitelben gyártja a szabadalomtulajdonos

Árjegyzék és ismertetés ingyen és bérmentve. ■■

„NICHOLSON“

gépgyár részvénytársaság,

BUDAPEST, VI., VÁCZI-UT 17.